

ಕೂರವಂಜಿ

KURAVANJ.
Kannada Monthly

ಸಂಪಾದಕರು:

ಶ್ರೀ|| ರಾ. ಶಿ.

ಬರಹಗಾರರು:

ಶ್ರೀ|| ಅ. ರಾ. ಸೆ.

ಶ್ರೀ|| ಎಂ.ಕೆ. ಪಿ. ಸುಬ್ಬರಾವ್

ಶ್ರೀ|| ಕೆ. ಎಸ್. ಕಟ್ಟನ್

ಶ್ರೀ|| ಕೇಶ

ಶ್ರೀ|| ಎಂ.ಆರ್. ರಂಗರಾಜ

ಶ್ರೀ|| ದಾಸರಾಜ್ ಭಟ್ಟರ್

ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಅಕ್ಟೋಬರ್
೧೯೬೩

೨೫
ನ. ಪೈ.

ತಿಳಿನಗೆಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆ

For 3 way Beauty Treatment...

RAJA

SNOW

AMLA HAIR OIL , KASTURI SOAP

MANYAM & CO BANGALORE MADRAS MADURAI BOMBAY

VAS -

ಸಂಪುಟ ೨೨

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೬೩

ಸಂಚಿಕೆ ೭

★ ಕು ಹ ಕ ಡಿ ಗ ಳು ★

ನಮ್ಮೊಳಗೆ ಕಣ್ಣಿನ ರೈಲ್ವೆ ಸಚಿವರು, ಈಗ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗೋವಾಗ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಳ್ಳೋದು ಬ್ಯಾಡ್, ಎಂದು ಹೆಬ್ಬ ಗುಬ್ಬಲೆಯ ಕಾಲೇಜ್ ಹುಡುಗರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವರಂತೆ.

* * * *

ಕೈ ತುಂಬ ಸಂಬಳ ಬರುತ್ತೆ. ತಿಂಗಳ ಕೊನೇಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೊಡಕೋತೀಯಲ್ಲ. ಏನಾಗುತ್ತೆ ದುಡ್ಡೆಲ್ಲಾ ಅಂತ ರಂಗಜ್ಜಿ ಕೇಳಿದಾಗ
— ಖಾದಿ ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದ ತರಹಾನೇಮ್ಮ ನನ್ನ ಖರ್ಚು ಅನ್ನೋದೆ!

* * * *

ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗದವರು ತಯಾರಿಸಿದ ಮಸಿಯಲ್ಲೇ ನಾವು ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟೆವು. ಆ ಮಸಿ ಈಗ ಬಿಳಿಚಿಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಲೆಕ್ಕ ಕಾಣಿಸುಲ್ಲ; ಅಂತ ಸಮಜಾಯಿಷಿ ಹೇಳಿಲ್ಲವಂತೆ; ಇನ್ನೂನು.

* * * *

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಹುಡುಗನೊಬ್ಬ ಹಾರಿಸಿದ ಗಾಳಿ ಪಟವೊಂದು ದಾರ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಹಾರಿಹೋಗಿ ದಿಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಯಿತಂತೆ.

— ಬಾಲಕನ ರಾಜಕೀಯ ಭವಿಷ್ಯ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೆ.

* * * *

ದಶರಾ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಬೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಹಬ್ಬ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಪಂಡಿತ
ನೆಹ್ರೂರವರು ಸಚಿವರುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿ ಆಟ ಆಡುತ್ತಾ ಹಬ್ಬ
ಆಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನ್ನೋದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ !

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬವನ್ನು ಆರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹೊಸ
ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು. ತುಂಬು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಆಚರಿಸುತ್ತಾರಂತೆ.

ಕಾಮರಾಜ್ ಸೂತ್ರದ ಮಾಜಿ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರನ್ನೂ ರಾಜಾಜೀಯವರು
ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಆಹ್ವಾನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಕುಹಕ !!

— ಕುಹಕ ಅಂದರೆ ಮುಂದೆ ದಿಟವಾಗಲೂಬಹುದು ಅಂತ.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತಮಿಳುನಾಡು ಬೇಕು ಅಂತ ಕೇಳುಲ್ಲ. ಈಗ ಹೇಗೂ ವಿರಾಮ
ದೊರಕಿದೆ. ನಮ್ಮ ಪಾರ್ಟ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ.

—ಎಂದು ಕಾಮರಾಜರನ್ನು ಡಿ. ಎಂ. ಕೆ. ಯವರು ಕೇಳಬೇಕೆಂದಿರುವರು
ಎನ್ನುವುದು ಶುದ್ಧ ಸುಳ್ಳು.

ಪರಿಚಯ ನಿಕಟವಾದರೆ ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ.

ಹಿಂದಿನ ನಾಣ್ಣು ಡಿ.

ಪರಿಚಯ ನಿಕಟವಾದರೆ....ಹುಟ್ಟುತ್ತೆ.

ಅನುಭವದ ನುಡಿ.

ಕೇಳಿದಷ್ಟು ವರದಕ್ಷಿಣೆ, ವರೋಪಚಾರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ
ಸಂಬಂಧ ಬೇಡವೇ ಬೇಡ, ಅಂತ ಹೇಳಿದ ಅಳಿಯನ ತರಹಾನೇ ಚೀಣಾವು
ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದೆಯಂತೆ.

ಇಂದೋನೇಷ್ಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ರಾಯಭಾರಿಗಳು, ನಮ್ಮವರಾದ
ಒಲಂಪಿಕ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಸೋಂಧಿ ಅವರಿಗೆ “ ನಿಮಗೆ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾಗಿದ್ದ
ವಿಸತ್ತಿನ ಪರಿಚಯ ನನಗೆ ಪೂರ್ಣ ಆಗಿದೆ ” ಎಂದು ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ಕಾಗದ
ಬರೆಯಬಹುದಂತೆ.

ಕಬ್ಬನ್ ವನದಲ್ಲಿ ರಂಗುರಂಗಿನ ಅಂದವಾದ ಚಿಟ್ಟಿ ಹುಳುವನ್ನು ಕಂಡೆ
ಎಂದೊಬ್ಬರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

—ರಂಗು ಚಿಟ್ಟಿ ಹುಳುವಿನ ಮೇಲಿತ್ತೋ, ಹಾರುತ್ತಿದ್ದ ಸೆರಗಿನ ಮೇಲೋ
ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿಲ್ಲ.

— ನಮ್ಮ ತಾಯಮ್ಮ ಬಲು ಶಹಣೆ! —

ತರಕಾರಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನಮ್ಮ ತಾಯಮ್ಮ ಬಲು ಶಹಣೆ!

“ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಸಂಜೆ ಸಂತೋಷ ಕೂಟ ಆಲ್ವೇ?” ಎಂದಳು, ಒಂದು ದಿನ ತರಕಾರಿ ಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ “ಇವಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು? ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗುಟ್ಟಿಲ್ಲಾ ಇವಳ ಹತ್ತಿರ ಹೇಗೆ ರಟ್ಟಾಯಿತು? ಯಾವ ಗೂಢಚಾರರನ್ನ ಈಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು? ಯಾಕೆ ನೇಮಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ? ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮರ್ಮವೇನು? ಎಂದೆಲ್ಲಾ ಅನ್ನಿಸಿತು ನನಗೆ. ಆದರೂ ಸಚಿವಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಾಕರಿ ಮಾಡುವ ನಾನು ಬಿಗುಮಾನದ ಮೇಲಿರೋದೇ ವಾಸಿ. ನನ್ನ ವ್ಯಾಪಾರ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡದೆ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ತಾಯಮ್ಮ ಹೇಳಿದಳು “ಇವತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಗೆ ಅಳಿಯಂದಿರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ವಾ” ಅಂತ. ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಮಂತ್ರಿಗಳ ವಹಿವಾಟು ಹಾಗಿರಲಿ! ಅವರ ಅಳಿಯಂದಿರ ಚಲನವಲನಗಳೆಲ್ಲಾ ಈಕೆಗೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯಿತು? ಅಂತ ತಲೆ ಕೆರೆದು ಕೊಂಡೆ. ನನಗ್ಯಾಕೆ ಈ ತನಿಖೆ, ಬಡವ ಮಡಗಿದ್ದಾಂಗ ಇರು ಅಂತ ಮಾತಾಡದೆ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸ ಹೇಳಿದಳು “ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯೋರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲವೇ? ಯಾವಾಗ ಹಿಂತಿರುಗಿ ಬರ್ತಾರೋ” ಎಂದಳು. “ಆರೆ! ನಮ್ಮವ್ವ. ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಡದಿ ಮೇಲೂ ಈಕೆ ಕಣ್ಣು ಮಡಗಿದ್ದಾಳಲ್ಲಾ?” ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅದ್ದೂರಿ ಬಾಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಂಗಸರ ಗುಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ನನಗೇನು? ಇದು ಯಾಕೆ ಹೇಗೆ ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸ ಹೋದರೆ ನನಗೇ ಅಪಾಯ ಖಂಡಿತ, ಎಂದು ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳಿತು. ತೆಪ್ಪಗೆ ಮುಲ್ಲಂಗಿ ಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿದೆ.

ಶನಿವಾರ ಹೋದಾಗ, “ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈಗ ಮೈ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆಯೇ? ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ?” ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು ತಾಯಮ್ಮ. ಮಹರಾಯ್ತಿ; ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇನೆ ಬಿದ್ದರೆ ಈಕೆ ಏನಾದರೂ ಕಷಾಯ ಹಾಕಿ ಕಳಿಸ್ತಾಳಾ? ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಇವಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಯಿತು? ಅಂತ ಮನಸ್ಸು ಕದಡಿತು. ತಡಕೊಳ್ಳುಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

“ತಾಯಮ್ಮ! ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯೋ ವಿಚಾರವನ್ನೆಲ್ಲ, ಚಾಚೂ ತಪ್ಪದೆ ಹೇಳ್ತೀಯಲ್ಲಾ? ಇವೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೆ?”

ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಯಾಕಾದರೂ ತಿಳಿಕೋತಿ? ಅಸಾಧ್ಯ ಗುಮಾನಿ ನಿನಗೆ! ಗುಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳೋಯಾ” ಅಂತ ಕೇಳಿಯೇ ಬಿಟ್ಟೆ.

“ಗುಟ್ಟೇನು ಬಂತು ಬುದ್ಧಿ ಯೋರ!” ಅಂತ ಶುರು ಮಾಡುವಾಗಲೇ ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ಎತ್ತಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದಳು

“ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆ ಅಡಿಗೆ ದಫೇದಾರ ಒಂದು ದಿನ ಬಂದು ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಈರುಳ್ಳಿ ಬಟಾಣಿಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಚೀಲದ ತುಂಬ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ ಎದುರಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಾದಾಮಿ ಕೇಸರಿ ಸಚ್ಚಕರ್ಪೂರ ಕೊಂಡ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅಷ್ಟು ಧಾರಾಳ ವಾಗಿ ತರಕಾರಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಮನೆಗೆ ಅಳಿಯಂದಿರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅಥವಾ ಬರ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬೇಕಾ?

ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಮೂರು ಹಾಗಲಕಾಯಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. “ಯಾರೋ ಬೇನೆ ಬಿದ್ದು ಎಳುತಿದ್ದಾರೆ ಬಾಯಿ ಕೆಟ್ಟಿದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಹಾಗಲಕಾಯಿ ಗೊಜ್ಜು ಮಾಡಿಸಿಕೋತಾರೆ ಅಂತ ಊಹಿಸಕ್ಕೆ ಪತ್ತೇದಾರ ಬೇಕಾ? ಅಲ್ಲದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದು ಎದ್ದರೆ ಈ ಉಪಚಾರ ಎಲ್ಲಾ. ಹೆಂಗಸರು ಮಕ್ಕಳು ಕಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದು ಎದ್ದರೆ ಮೆಣಸಿನ ಸಾರಿನಲ್ಲೇ ಮುಗಿಸಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕಾಯಿಲೆಯಾಗಿತ್ತು” ಬಿಡ್ತು. ಅಂತ ತಿಳಿತು.

ಈರುಳ್ಳಿ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ, ದೊಣ್ಣ ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ದಿವಸ ಅಡಿಗೆ ದಫೇದಾರ ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. ಅವನ ಕೈ ಚೀಲದಿಂದ ಮೀನಿನ ವಾಸನೆ ಬಡೀತಿತ್ತು. “ಓಹೋ! ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೇಲಿ ಮೀನಿನ ಸಾಂಬಾರ್ ಅಂತ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಶ್ರಾವಣಮಾಸ, ಮನೇಲಿ ಅಮ್ಮಾವರು ಇದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಅಡಿಗೆನ ಖಂಡಿತ ಮಾಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮ್ಮಾವರು ಬೇರೆ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಜದಡಿಗೆ ಮಾಡಿಸ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅನ್ನಿಸಿತು.

ಮತ್ತೊಂದು ದಿವಸ ಅಡಿಗೆ ಜಮೇದಾರ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಟೊನಾಟೋ ಹಣ್ಣು ಕೊಂಡ ಎದುರಿನ ಅಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹುರಿದ ನೆಲಗಡಲೆ ಬೀಜ ಎರಡು ಸೇರು ಅಳಿಸಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ “ಓಹೋ! ಸಚಿವರ ಮನೇಲಿ ಸರ್ಕಾರೀ ಸಂತೋಷ ಕೂಟ” ಅಂತ ತಿಳಿದೇ ಹೋಯ್ತು.” ಎಂದಳು, ತಾಯಮ್ಮ. ಬೆಬ್ಬರ ಗಾಗಿ ಆಕೇನ ನೋಡಿದೆ. ತಾಯಮ್ಮ ಬಲು ಶಹಣೆ!

ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ಪಾನ ಪತ್ರ

ನಾನು ಈ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆಯೇ ಕೆಫೆ ಮರ್ಡೆಕಾ ಹೋಟೆಲಿನ ಮುಂಭಾಗಕ್ಕೆ ಉರಿ ಹತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ 'God is in his heaven and all is right with the world' ಎಂದು ಇಲ್ಲಿನ ಜನ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಾಲಿ ದ್ವೀಪದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿ ಸಿಡಿದು ಎರಡು ಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಹೊಲಗಳೂ, ನೂರಾರು ಜನರೂ ಸತ್ತಾಗ ಸಂತೃಪ್ತಿಯ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಎಲ್ಲೆಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೇಳಿ ಬಂತು. ಜನ ತೆಯ ಒಕ್ಕೂಟ ಪ್ರಬಲಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹೀ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಸಂಘಟನೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ಖಚಿತ ಚಿಹ್ನೆ ಇವು. ನಿಷ್ಕವ ಜಯಶಾಲಿಯಾಗಲಿ!

ದೇಶದಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆ, ಸಾಹಾರ್ದ, ಸುಖ ಶಾಂತಿಗಳ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿರಬಾರದು. ಅದು ದೌರ್ಬಲ್ಯದ ಚಿಹ್ನೆ. ನಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಪರರ ವಿರುದ್ಧ ಕಿತ್ತಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಜೋ ಜೋ ಅಭದ್ರ ಎಂಬ ರಾಜಕಾರಣಿ ನನಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ಇಲ್ಲಿ ಬಲವಾಗಿ ಬೇರೂರಿದೆ.

ಜೋ ಜೋ ಅಭದ್ರ ತಮ್ಮ ಮಾತನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಾ ಮತ್ತು ಹೇಳಿದುದೇನೆಂದರೆ "ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಣ್ಣ ಚೀನಾದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅನಾವೃಷ್ಟಿ, ಗೊಂದಲ, ಯುದ್ಧ, ವಿದ್ವೇಷ ಮತ್ತು ಅನ್ಯಾಯ ವರ್ತನೆಗಳು ತುಂಬಿವೆ. ಅದರಿಂದ ವಿಶ್ವಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಲ ಬೆಳೆದು, ಟಿಬೆಟ್ ಅವರ ಕೈವಶವಾಯಿತು.

"ದೇಶದ ಸಾಮಾನ್ಯಸ್ಥಿತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಗಳ ಕುತಂತ್ರ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಈ ಅಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಶಾಂತಸಾಗರದ ದ್ವೀಪಗಳೆಲ್ಲವಕ್ಕೂ ರಫ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

"ಮಲಯೇಷ್ಯಾ ಒಕ್ಕೂಟದ ಉದಯದ ಅಂಗವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಮನೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿಗೆ ಬಲಿಕೊಡಲಾಯ್ತು. ಇಷ್ಟಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಗಂಡಸರು ಬೆದರುವುದುಂಟೇ! ಆದರೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಗಳು ಹೆದರುಪುಕ್ಕರು. ತಮ್ಮ ರಾಯಭಾರಿ ವರ್ಗದ ಸುರಕ್ಷಿತಗಾಗಿ ಅವರು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಚಿಂತಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಇದೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ

ವಿಷಯವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯರಿಗೇ ನಾವು ರಕ್ಷಣೆಗಳನ್ನೊದಗಿಸುವ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿ ಇರುವ ತನಕ ಯಾರಿಗೆ ತಾನೆ ರಕ್ಷಣೆಯಿದೆ! ಮುಂದಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಹೋದವರು ಹಿಂದಿನ ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸೇರಿಕೊಂಡರಂತೆ!

“ಇಡೀ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷಿಯಾದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಚೀಣ್ ಮಾದರಿಯ ದೊಡ್ಡ ಕುಪ್ಪಳಿಕೆ ತರಲು ನಾವು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ತಿಳಿದೂ ಮಲಯೇಷ್ಯಾ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತೇ?”

“ಅವರು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿ. ನಾವೇನೂ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಮಹಾ ಸಾಗರವೊಂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಚದರ ಮೈಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅವರು ಗೆದ್ದುಕೊಂಡೆವೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ಅಲೆಗಳು ಈ ದಿನ ನಮ್ಮದಾಗಿವೆ.”

ಜೋಜೋ ಅಭದ್ರ ರಂಗೇರಿದ್ದರು. ನನ್ನ ಮುಂದಿದ್ದ (ನಾನು ಹಣ ತೆತ್ತು) ಬಾಟಲಿಯನ್ನು ತಮ್ಮದುರಿಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅವರು, “ಹೀಕಿಂಗಿನ ಪಾನ ಬಲುರುಚಿ” ಎಂದರು.

ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅರೆಮುಚ್ಚಿ ಒಮ್ಮೆ “ಹಿಗ್ಗಾ” ಎಂದು ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಒಂದು ಲೋಟ ದ್ರವವನ್ನು ಹೀರಿ ಮತ್ತೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು.

“ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಡವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೃತಜ್ಞತೆ ಎನ್ನುವ ಬೂರ್ಜ್ವಾ ಗುಣಗಳಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರವಿರಲಿ. ಮಹನೀಯರ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಕುಲದ ನಾಯಕರ ಆದರ್ಶ ಅದಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿದ್ದರೆ ನಾವು ಒಂದು ಸಾಗರವನ್ನೂ ಚೀಣದ ಸ್ನೇಹವನ್ನೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು” ಎಂದರು.

ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ಮನೆಗಳಿಗೆ ಅಗ್ನಿಜ್ವಾಲೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತ್ತು ನಾವಿದ್ದ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ತುಂಬಿತ್ತು.

“ನಮ್ಮ ಗತಿಯೇನು?” ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದೆ.

“ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಸದಾ ಎಚ್ಚರದಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಭಯವಿಲ್ಲ. ಬ್ರೂನಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದಿದ್ದುದರಿಂದ ಅದು ಮಲಯೇಷ್ಯಕ್ಕೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ ನಾವು ಪ್ಯಾನ್ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ತಳಹದಿ ಹಾಕುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ನೆಲಸಮವಾಗುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಿದೆ. ಹಾಗಾಗದ ಹೊರತು ನವಜೀವನ ಆರಂಭವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಭಾರತ ಕೊಟ್ಟ ಸ್ನೇಹ ಹಸ್ತಕ್ಕೆ ಚೀಣೀಯರು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿ

ದ್ವಿದ್ವರೆ ಟೆಬೆಟ್ ಮತ್ತು ಲಡಕಾ ನ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳು ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದವೇ ?
 ಟ್ರಾಟಸ್ಕಿ ತನ್ನ ಕಾಮ್ರೇಡ್ ಎಂದಿದ್ದರೆ ಸ್ವಾಲಿನ್ ಏನಾಗುತ್ತಿದ್ದ ? ಭಾರತೀಯರು
 ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರೆಂದು ನಾವು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಿದ್ದರೆ
 ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಾಗರ ನಮ್ಮದಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ

“ ‘ಮಾಫಿ ಲಿಂಡೋ’ ಸ್ಪಿರಿಟ್ ತಯಾರಿಸಿ ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಮನೆ
 ಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಶಾಹಿಗಳ ಕಾರುಗಳನ್ನು ಮುರಿಯಲು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯ
 ವಾಗುತ್ತಿತ್ತೇ?”

ಎಂದು ಜೋ ಜೋ ಅಭದ್ರ ನನ್ನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಗುದ್ದಿ, ಬಾಟಲಿಯನ್ನೆತ್ತಿ
 ಕುಡಿದು ಮುಗಿಸಿದ.

* * * *

ಡಾ|| ಸುಕರ್ಮ್ನ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ಗಲಭೆಗಳಿಗಾಗಿ ತಮ್ಮ ಸಂತಾಪವನ್ನು
 ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ
 ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇರುವ ರೀತಿ ಇದೊಂದೇ ಎಂಬುದು ಅವರ ಸಂಕಟ. ಹಿಂದೆ
 “ ಏಷ್ಯ ಗೇಮ್ಸ್”ನಲ್ಲಿ ಭಾರತವು ಫುಟ್ ಬಾಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಗೆದ್ದಾಗಲೂ ಜನ
 ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರು. ತಮ್ಮ ಜನಕ್ಕೆ ಹಣವಿಲ್ಲ, ಆಹಾರವಿಲ್ಲ. ರಕ್ಷಣೆಯಿಲ್ಲ,
 ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲ. ಕಿಡಿಗೇಡಿತನಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ
 ಕಥೆ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳನ್ನೇಕರು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

* * * *

ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ, ಹೊಸ ಹಗಲಿನ ಹೊಸಲಿನಲ್ಲಿರುವ ರಾಷ್ಟ್ರ. ಮಾಫಿ
 ಲಿಂಡೋ ಆದರೆ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಇಡೀ ಆಗ್ನೇಯ ಏಷಿಯಾಕ್ಕೆ ಹರಡಿ, ತಮ್ಮ ಹಿರಿ
 ಯಣ್ಣಿನ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯಾದೀತು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿನ ನಾಯಕರು ಹಾರೈಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.
 ತಮ್ಮ ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಕೊಲಂಬೋ ಬಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೂ ನ್ಯಾಯಾನ್ಯಾಯ
 ವಿವೇಚನಾಶಕ್ತಿ ಹಾರಿ ಹೋಗಿರುವುದು ತಮಗಾದ ಮಹದ್ವಿಜಯವೆಂದು ಅವರು
 ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ.

—ಅ. ರಾ. ಸೇ.

—————

ಅಂದಳು ದ್ರೌಪದಿ

“ಇನ್ನಿಲ್ಲದ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿನಿ, ಅಣ್ಣಾ ಕೃಷ್ಣ ! ರಾಯಭಾರಿಯಾಗಿ ನೀನು ಕೌರವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತಾ ಇದ್ದಿ, ಒಬ್ಬನೇ ಹೋಗಬೇಡ ರುಕ್ಮಿಣೀನೋ ಅಥವಾ ಅವಳಿಗೆ ಬಿಡುವಿಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ, ಸತ್ಯಭಾಮೇನೋ ನಿನ್ನ ಜತೆಗೆ ಕರೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗು ಏದೂ ಗಂಡಂದರಿಗೆ ಏದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನೀನು ಕೇಳಿದರೆ, ಅವನು ಏದು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿರುವ ಏದು ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಕೇಳು. ರುಕ್ಮಿಣೀನೋ, ಸತ್ಯಭಾಮೇನೋ, ಯಾರು ನಿನ್ನ ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಸೂಚಿಸಲಿ. ತುಂಬಾ ವರಮಾನ ತೆರಿಗೆ ಬರೋ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನೇ ಕೇಳಲಿ. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿರ ಬಹುದು” ಎಂದು ಅಂದಳು ದ್ರೌಪದಿ, ಪಾಂಡವ ದೂತನಾಗಿ ಹೊರಟಿದ್ದ ಕೃಷ್ಣನಿಗೆ.

ಹೆಂಡತಿಯರಲ್ಲಾರನ್ನೂ ಕೌರವನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗುವಷ್ಟು ಮಂಕನಲ್ಲ ಕೃಷ್ಣ. ಊರು ಮೇಲೆ ಊರು ಬಿದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯ ಬಿದ್ದರೆ, ತಾನೇಕೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಆಕಸ್ಮಿಕಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಬೇಕು? ಹೇಗೂ ಭಗವಂತನ ಇರಾಡೆ ಇದ್ದಹಾಗೆ. ಅವರವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕುರುಗಳು ಎದ್ದರೆ, ಆಗ ತಾನೇ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞ ಇವುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಸಾಧ್ಯ. ಎಂದು ಅವ ಒಂಟಿಯಾಗೇ ಹೋದ. ಉತ್ತರ ಗೊತ್ತಲ್ಲ. ಬರೀ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಿಂತಿರುಗಿದ. ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರದ ಯುದ್ಧ ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆದೇ ಹೋಯಿತು.

ಆಗ ಅಂದಳು ದ್ರೌಪದಿ, “ಮಹಾಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏನೋ ಹೀಗೆ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಮುಂದೆ ನವಭಾರತ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಾಗ ನೂರಾರು ರಾಯಭಾರಿಗಳರಬೇಕಾ ಗುತ್ತದೆ ಅವರೆಲ್ಲ ಒಂಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಅವಲಕ್ಷಣದ ಹೆಂಡತಿಯರಿದು ಅವರನ್ನು ಘೋಷಾದಲ್ಲಿ ಮೆರೆಸಬೇಕಾದರೆ, ರಾಯಭಾರತ್ನ ಮುರಿದುಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆಗ ನೂರಾರು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳವರು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ನಡೆಸಬಹುದು. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲೇಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನವಭಾರತವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರಾಯ ಭಾರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡುವಾಗ, ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ಮೊದಲು ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಮಾಡಬೇಕು ಹೀಗೆ ನವಭಾರತದ, ಪಾರ್ಥನಿಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡು, ಅಣ್ಣಾ, ಕೃಷ್ಣ. ನೀನು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪನ್ನು ಅವ ಮಾಡದೆ ಇರಲಿ” ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಳಂತೆ.

ಆಗಲಿ ಎಂದು ಕೃಷ್ಣ ಪರಮಾತ್ಮ ಅಸ್ತು ಸಹಿ ಹಾಕಿದನಂತೆ.

ಮರಳಿ ಮೆಟ್ಟಲಿಗೆ

ಅದೇ ಕೊರಗು ರಾಯರಿಗೆ ಪಾಪ! ಅವಳು ಮಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸುಣ್ಣಹಚ್ಚಿದ ಕಾಲು ಕಟ್ಟು ವಿಕ್ಕೇಡಲೆಯನ್ನು ಕಿರುಬೆರಳು ಸಂದಿನಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು, “ಹೋಗಿಬರಲೇ ಕಾಮೂ?” ಎಂದಾಗ, “ಬರ್ತೀರಾ?...ಇನ್ನು ಸಂಜೆ ಆರೂವರೆಗೆ ತಾನೇ ನೀವು ಬರೋದು!” ಎಂದು ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಟ್ಟಾಗ, ರಾಯರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ತಳಮಳವಾಗುವುದು; ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರಾಡುವುದು—ಅಡಿಗೆಯ ಖಾರದ ಅವಶೇಷವೂ ಸೇರಿ, “ಛೇ! ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡೇ! ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕೇ—ಹಾಯವಾಗಿ ಹೆಂಡತಿ ಹಿಂದೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ, ಊಟದ ಮನೆ, ಉಗ್ರಾಣದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿಕೊಂಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲದೆ!” ಎಂದು ಕುದಿಯುವುದು ಮನಸ್ಸು, ಬಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಕ್ಯಾ ನಿಂತಿರುವಷ್ಟು ಕಾಲವೂ! ತಾನು ಮೇನೇಜರ್ ಆಗಿರುವ ಕಂಪೆನಿ ಮಾಲೀಕನೋ—ಶುದ್ಧ ಶೈಲಾಕ್! ಕೈತುಂಬ ಸಂಬಳವೇನೋ ಕೊಡುವನು; ಆದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಠಿಣ—ಒಂದು ದಿನಕ್ಕೂ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಯಿಟ್ಟು ತೂಕಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ ವನಲ್ಲ, ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಮುಂಚೆ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸುವವನಲ್ಲ!

ಮೂರು ಹೊಡೆಯುವ ಸಮಯ. ಆಳು ಕೊಠಡಿಯೊಳಕ್ಕೆ ಬಂದು, “ಯಜ ಮಾನ್ತ್ರ ದೊಡ್ಡ ಪ್ಪಾವು ಓಗಿಬಿಟ್ಟಂತೆ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಫೀಸ್ ಬಂದ್ ಮಾಡ್ಬುದಿ ಅಂತ ವೋನ್ ಮಾಡವೈ ಸಾರ್” ಎಂದಾಗ ರಾಯರು ನಿಜಕ್ಕೂ ಆ ‘ದೊಡ್ಡಪ್ಪ’ ನನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ನೂರು ಬಾರಿ ವಂದಿಸಿದರು. ವಾರಕ್ಕೊಬ್ಬರಾದರೂ,—ಹೋಗಲಿ—ತಿಂಗಳಿಗೊಬ್ಬರಾದರೂ ಯಜಮಾನರ ನೆಂಟರು ಸಾಯಲೆಂದು ಮನ ಸಾರ ಹಾರೈಸಿದರು. ಬಸ್ಸಿಗೂ ಕಾಯದೆ, ಒಂದೇ ಉಸಿರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದೇ ಮನೆಗೆ ಧಾವಿಸಿದರು!

ತಲೆಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ತಲೆಯಿಟ್ಟಾಗ, “ಮೂರು ತಲೆ ಹೊಡೆದು ಹಾಕಿ, ಸಾಕು!” ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮಿನೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದದ್ದು ಕಂಡಿತು. “ಕತ್ತು ಕತ್ತರಿಸಿಬಿಡಿ ಹಾಗೇನೇ!”....“ತೋಳು ತಿರುಗಿಸಿಲ್ಲೇ? ಮೊದಲು ತಿರುಗಿಸಿ!”“ನಿಟ್ಟು, ಪಲ್ಟು, ಸ್ಲಿಪ್ಪು, ನಿಟ್ಟೊ, ಪಲ್ಟೊ, ಸ್ಲಿಪ್ಪೊ” !

ರಾಯರಿಗೆ ತಲೆ ತಿರುಗಿತು. ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೊರಡುವವರೆಗೂ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಪಾವಿನ ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಡೋಜು ಕಾಫೀ ಕುಡಿದು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಾಗೇ ಇದ್ದಳಲ್ಲ

ಕಾಮೂ ಈಗೇನಾಯಿತು ! ಅದೇನೋ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೇ ಬುದ್ಧಿ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಲ್ಲ ! “ ತಲೆ ಕಡೀರಿ, ಕತ್ತು ಕಿವುಚಿ ” ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ, ಯಾರ ಖೂನಿಯಾದೀತೋ ಎಂದು ಹೆದರಿ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮಿನೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು. ಕೂತಿದ್ದ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಹೆಂಗಸರೂ “ ಅಯ್ಯೋ ಇದ್ಯಾರೀ ಕಾಮಾಕ್ಷಮ್ಮ ? ” ಎನ್ನುವ ಮೇಳಗಾನದೊಂದಿಗೆ ಪುಟವಿಟ್ಟು ಚಂಡಿನಂತೆ ಕುರ್ಚಿಗಳಿಂದ ಎಗರಿದಾಗಲೇ ಅವರಿಗೆ ಅರಿವಾದದ್ದು ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಈಜಿಗೆ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆಂದು “ ನೀವೇ?... ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡ್ತೀವಿ.... ಇದೇನು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿ ? ” ಎಂದವಳು ಡುರುಗುಟ್ಟಿ ನೋಡಿದಳು; ಗಂಡ ಮಹಾಪರಾಧ ಮಾಡಿರುವಂತೆ. ರಾಯರು ಬೆಳ್ಳು ಕಳೆ ಮುಖ ಹೊತ್ತು ಮಲಗುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿ ಕೂತರು. ಕಾಮಾಕ್ಷಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದು. ಮುಸರೆಯೋಳಿಗೇಂತ ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ! ” ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಸೀಕಲು ಬೋಂಡವನ್ನು ಮಸಿ ಬಾಣಲೆಯಲ್ಲೇ ಮುಂದೆ ಕುಕ್ಕಿ, ಡ್ರಾಯಿಂಗ್ ರೂಮಿಗೆ ಹಾರಿದಳು. ಸಾಗಿತು ಮತ್ತೆ ಯಂತ್ರ... ನಿಟ್ಟು, ಪಲ್ಟು, ಸ್ಲಿವ್ಫೆ, ನಿಟ್ಟೊ, ಪಲ್ಫೊ....! ರಾಯರು ಕೇಳಲಾರದೇ ಹೋದರು. ಅಫೀಸರೂಮಿನೊಳಗೆ ಹೊಕ್ಕು ಬಾಗಿಲಿಕ್ಕುವುದೇ ಲೇಸೆಂದು ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದರು.

ಉದ್ದಗೂದಲಿನ ಕೆಂಗಣ್ಣಿನ ನೋಣಕಲು ಆಸಾಮಿ, ಹೋದ ವಾರ ಹೊಸದಾಗಿ ತೆಗೆದಿದ್ದ ಕರೀಮರದ ಮೇಜಿನಮೇಲೇರಿ, “ ತಿದ್ದಿಂ ತಿದ್ದಿಂ ” ಎಂದು ಕೋಲಿನಲ್ಲಿ ಮೇಜನ್ನೇ ಕುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ. ಅವನ ತಲೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಆ ಕೆದರಿದ್ದ ಕೂದಲು ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ ಎಗರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇನು ಮನೆಯೋ ಹುಚ್ಚಾಸ್ವತ್ತೆಯೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನಿಸಿದ ರಾಯರು. “ ಎಲ ಎಲಾ ! ಯಾರೋ ನೀನು ? ” ಎಂದು ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಅಬ್ಬರಿಸಿದಾಗ. ಆ ತಲೆಯಾಟದ ಬೊಂಬೆ ಮೂಲೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿತು. ಮಗಳು, ಆರು ವರ್ಷದ ವಾರಿಜ, ವಾಯು ಬಡಿದವಳಂತೆ ವಕ್ರವಕ್ರವಾಗಿ ಕೈಕಾಲಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ! ನೆನಪಾಯ್ತು ರಾಯರಿಗೆ— “ ವಾರಿಜನಿಗೆ ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮೇಷ್ಟ್ರುನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದೀನೀಂದ್ರೆ; ಭಾನುವಾರ ಬಿಟ್ಟು ಬಾರೇ ದಿನ ಬರ್ತಾರೆ ” ಎಂದಿದ್ದಳು ಕಾಮಾಕ್ಷಿ.

ಹಿಹಿ.... ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು.... ಹಿಹಿ ” ಎನ್ನುತ್ತ ಬೆವರಿದ ಮುಖವನ್ನು ತೊಳೆಯಲು ಬಚ್ಚಲು ಮನೆ ಕಡೆ ಹೊರಟರು ರಾಯರು. “ ಯಾರದು ? ಬಾಗಿಲು ತಗೀಬೇಡ್ರೀ ! ಘಾಟು ಬಡಿಯೋದೂ ತಿಳಿಯೋದಿಲ್ವೇ ? — ಎನು ಗಂಡಸರೋ ! ” ಕೆಕ್ಕರಿಸ ನೋಡಿದಳು ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಕುಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದ ಧಡೂತಿ ಧೋಂಡೂಬಾಯಿ.

ಮನೆಯೊಳಗಿನ ಅದರದ ಆಹ್ವಾನಕ್ಕಿಂತ ಹಾಯಾಗಿ ತೋಟದ ತೆಂಗಾಳಿ ಕುಡಿಯುವುದೇ ಸುಖವೆಂದು, ರಾಯರು ತೋಟದೊಳಕ್ಕೆ ನುಗ್ಗಿದರು; ದೀರ್ಘವಾಗಿ ತಿಳಿಗಾಳಿಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆಳೆದುಕೊಂಡರು. ನಾಸಿಕಕ್ಕೆ, ಮೊದಲೇ ಏರಿದ್ದ ಮೆಣಸಿನಪುಡಿ ಘಾಟಿನೊಂದಿಗೆ ಅದರ ಹತ್ತರನ್ನು ಘಾಟು ಅಡರಿತು! “ರೋಜಾ ಉವಿಗೆ ಉಳ ಇಡಿದಿತ್ತು; ಇನ್ನೇ ಮಾಸೂಂದು ಅಮ್ಮಾವು...ನೀವ್ಯಾಕೆ ಸೋಮಿ ಇಲ್ಲಂದ್ರಿ?”....ಕಣ್ಣೆರಡು ಮಾತ್ರ ಬಿಟ್ಟು. ಮುಖದ ತುಂಬ ಬಟ್ಟೆ ಬಿಗಿದಿದ್ದ ಮಾಲಿ ಸಾತಾಳದಿಂದ ಮಾತಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕೇಳಿಸಿತು!

ರಾಯರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಾಗಲಿಲ್ಲ—ನಿಲುಗಡೆಯೇ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಹೊರಟ ಸೀನಿನ ಸಾಲು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ತಾನೆ? ಮೂಗಿಗೆ ಕರ್ಚೀಳು ಹಿಡಿದು, ಮತ್ತೆ ಅಫೀಸಿಗೇ ಓಡಿದರು—ಅಭ್ಯಾಸಬಲ, ಪಾಪ!.... ಮುಚ್ಚಿದ ಬಾಗಿಲ ಮುಂದೆ ಮೆಟ್ಟಲ ಮೇಲೆ ಕೂತಿದ್ದು, ಮಾಮೂಲಿನಂತೆ ಸಂಜೆ ಅರೂವರೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು!

—ಟಿ. ಸುನಂದಮ್ಮ

ನೊರೆ ಹಾಲು ಕುಡಿದರೆ ಥಾಕತ್ ಬರುತ್ತೆ. ಕುಸ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಆಕಳ ನೊರೆಹಾಲು ಕುಡಿಯೋ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೋ” ಎಂದು ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ಭೀಮನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು, ಗರಡಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ.

ಹಿಡಂಬವನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಂದ ಭೀಮ, ಒಂದು ಸಂಜೆ ಮುಂದೆ ಬಾದಾಮಿ ಹಾಲು ಕುಡೀತಾ ಇದ್ದ. ದ್ರೋಣಾಚಾರ್ಯರು ನೋಡಿ ಡಂಗಾದರು. ಏನೋ ಭೀಮ ನೊರೆ ಹಾಲು ಕುಡಿ ಮೈಗೆ ಒಳ್ಳೇದು ಅಂದರೆ, ಬಾದಾಮಿ ಹಾಲು ಕುಡೀ ತೀಯಲ್ಲೋ? ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗ್ತೀಯಲ್ಲೋ?” ಎಂದರು.

ಛಂಗಂತ ನಿಮಿರಿನಿಂದ ಭೀಮ “ಇದು ಹಾಲೇನೇ ಹಿಡಂಬವನದಲ್ಲಿ ಹಾಲಿಗೆ ಶೃಂಗಾರರಸ ತುಂಬಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ಬಾದಾಮಿ ಹಾಲು ಅಂತ ಕರೀತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿತುಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ದ್ರಾಪದಿಗೆ ಹೇಳಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀನಿ. ಭರ್ಜರಿ ಬಾದಾಮಿ ಹಾಲು ತಯಾರಿಸ್ತಾಳೆ ಈಗ ಎಂದನಂತೆ.

* * * *

ಬಂದನಲ್ಲಪ್ಪಾ ಟಿ. ಟಿ. ಕೆ.

ಈ ಅಧಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಬಂದನಲ್ಲಪ್ಪಾ! ಟಿ ಟಿ ಕೆ. ಬಂದೋನು ಸುಮ್ಮನೆ ಇದ್ದನೆ? ಮೊರಾರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೀರು ವಾಲು ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟನಲ್ಲ!

* * * *

“ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಕಾಲದ್ದು ಈ ವಂಕಿ. ತೊಡೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ ತೋರೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ ಕರಗಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಮೂರೇ ಗೋಧಿಕಾಳು ಸರ ಮಾಡಿಸೋಣ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂತ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಆಗಿಂದಾಗ್ಯೆ ಮನೆಯಾಕೆ ಚುಚ್ಚುತ್ತಾ ಇದ್ದಳು

ನನ್ನ ಸಂಪಾದನೇಲಿ ನಾನೇನೂ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ, ಈಗಿನ ದುಬಾರಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಒಡವೆ ಮಾಡಿಸೋ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇದ್ದುಬದ್ದುದನ್ನೇ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಫ್ಯಾಷನ್ ಮಾಡಿಸ್ತೀನಿ ಎಂದರೆ, ಮಜೂರಿ ಕೊಡುಕ್ಕೂ ಆಗುಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಗೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳೋದು? ಅಲ್ಲಾ ಕಣೆ! ಈ ವಂಕಿ ಚರಿತ್ರೆ ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜಿಗೆ ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಮಾಡಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೆ, ನಮ್ಮ ಅಜ್ಜನ ಅದೃಷ್ಟ ಖುಲಾಯಿಸಿತು. ಹೊಸ ವಂಕೀನ ಹಾಕೊಂಡು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಾಡಿಸೋ ಆಸೆಯಿಂದ, ಅಜ್ಜ ಕೋಟಿ ಅಂಜನೇಯನ ಗುಡಿಗೆ ಸಂಜೆ ಮಂಗಳಾರತಿ ನೆಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. ಅಜ್ಜನಿಗೆ ವ್ಯವಧಾನ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಅಂಕೆ ತಪ್ಪಿತು. ಅವರೂ ಕೋಟಿ ಸಾಲಿನ ಅರಸರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಂಜೆ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಟಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದರು.

ಅರಸರ ಜತೇಲಿ ಆಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ಅರ್ಧದಲ್ಲಿ “ಅರಸರೇ! ಮನೆಗೆ ಸಾಮಾನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗ್ಬೇಕು. ಅಂಗಡಿ ಮುಚ್ಚಿಬಿಡ್ತಾರೆ. ಮನೇಲಿ ಅಡಿಗೆ ಸಾಮಾನೂ ಮುಗಿದು ಹೋಗಿದೆ. ಮನೆಯಾಕೆ ಪಟ್ಟಿ ಬರೆದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಏಳುತ್ತಿದ್ದರು. “ಆಟ ಸ್ವಾರಸ್ಯವಾಗಿದೆ, ಮುಗಿಸಿಬಿಟ್ಟು ಹೋಗು ಆ ಪಟ್ಟಿ ಕೊಡು, ನಮ್ಮ ಉಗ್ರಾಣಾದಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡು ಅಂತ ಊಳಿಗದವನಿಗೆ ಹೇಳ್ತೀನಿ” ಎಂದು ಅರಸರು ಹೇಳಿ ಆಟ ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಹೀಗೆ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಡಿ ಆಡಿ, ಅರಸರ ಕೋಟೆ, ಭೂಮಿ, ಮನೆ ಮಠ ಎಲ್ಲ ವನ್ನೂ ಕರಗಿಸಿ ಕರಗಿಸಿ, ಅಜ್ಜ ಆಸ್ತಿಮಾಡಿಟ್ಟರು. ನಂಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆ, “ಕುಮಾರು! ಪಿತೃರ್ಜಿತವಾದದ್ದು ಏನನ್ನೂ ದರೂ ಮಾರಿಕೋ, ಆದರೆ ಈ ವಂಶೀನ ಸೀಯಬೇಡ. ಇದೇ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಶುಭ ಶಕುನ” ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಿದ್ದು. ಅದ ಕ್ರೋಸ್ಕರ ಕಣೆ ಈ ವಂಶೀನ ಮಾತ್ರ ಕರಗಿಸೋದು ಬೇಡ” ಅಂತ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿ ನುಣುಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ.

ಇದ್ದೊಬ್ಬ ಮಗ ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತ. ಅವನಿಗೊಂದು ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಒಳ್ಳೆ ತಿಳಿದ ಮನೆಯಿಂದ ತರೋಣ ಎಂದು ಇವಳೂ ನಾನೂ ಅಂದಾಜು ಹಾಕುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. “ನಾಟಕ ಸಂಗೀತ ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಬಲು ಪೋಕು ಕಣೆ, ತರೋ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಗೀತ ಬರುತ್ತೀ ಎಂದು ಮೊದಲು ತಿಳಿಕೋಬೇಕು” ಎಂದು ನಾನು ಹುಷಾರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಇವಳೂ ಯಾವ ಮನೆ ಮದುವೆಗೆ ಹೋದರೂ ಹಾಡು ಹೇಳಿದ ಹುಡುಗಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗಿದೆಯೇ, ನಮ್ಮ ಜನವೇ ಅಂತ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಲೂ ಇದ್ದಳು.

* * * *

“ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಅದೆಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ರಾಜಾ ಪಾರ್ಟ್ ಹಾಕಿದನಯ್ಯಾ, ಕಾಲೇಜು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ! ಥೇಟ್ ವರದಾಚಾರ್ ತರಹಾನೇ ದುಷ್ಯಂತನ ಪಾರ್ಟ್ ಹಾಕಿದ್ದನಯ್ಯ” ಅಂತ ನನ್ನ ಆಫೀಸರು ಮಾರನೆ ದಿನ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಸಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಕಾಲೇಜು ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಮನೆಗೆ ಬಂದವನೇ ಇವಳಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ. “ಲೇ! ನಿನ್ನ ಮಗ ದಿವನಾಗಿ ರಾಜಾಪಾರ್ಟ್ ಹಾಕಿದನಂತೆ. ದುಷ್ಯಂತನಾಗಿ ಬಲು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಟಿಸಿದನಂತೆ ಅಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಬೇಗ ಶಕುಂತಲೇನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತರಬೇಕು ಕಣೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಕೈ ಮಿಂಚಿ ಹೋಗಬಹುದು.” ಎಂದು. “ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ತರದೂದು ಮಾಡ್ತಾ ಇದೀನಿ, ಅಣಿಯಾದ್ದು ಯಾವುದೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡೋವೆಲ್ಲ ಬೇರೆ ಜಾತಿ ಹುಡುಗೀರು, ಏನು ಮಾಡೋಣ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂತ ಆಕೆ ಖಿನ್ನಳಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಇನ್ನೂ ಹುಡುಕುತ್ತಾನೇ ಇದಾಳೆ, ಇವಳು.

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಒಂದು ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ, ಕಾಲೇಜ ಕಳೆ ಮುಖದಮೇಲೆ, ಅವಳು ಬಂದು “ಮಿಸ್ಟರ್ ರಾಜೀವ್ ಮನೇಲಿದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಇವಳನ್ನು ಕೇಳಿದಳು. “ರಾಜೀವ್ ರಾಜೀವ್ ಓಹೋ ನಮ್ಮ ರಾಜುನೇ, ಅವನು ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೋದನಲ್ಲ, ತಾಯಿ! ಏನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಹತ್ತಿರ” ಎಂದು ಇವಳು ಕೇಳಿದಳು.

“ಅವರ ಹತ್ತಿರ ನೋಟ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗೋಣ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದೆ. ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೆ ಅಂತ ಹೇಳಿ” ಎಂದಳು ಆ ಹುಡುಗಿ.

“ನಾನು ಬಂದಿದ್ದೆ, ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಹೆಸರೇನಮ್ಮಾ!” ಎಂದು ಇವಳು ಕೇಳಿದಳು. “ಅಮ್ಮಣ್ಣ ಬಂದಿದ್ದಳು ಅಂತ ಹೇಳಿ ಅಮ್ಮಾ” ಎಂದಳು ಹುಡುಗಿ.

ಹುಡುಗಿ ಹೊರಟು ಹೋದಳು. ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದ ಅವಳ ಹೆರಳು ಕಾಣಿಸೋ ತನಕ ಇವಳು ನೋಡುತ್ತಾ ನೇ ಇದ್ದಳು, ಬೆರಗು ಬೆರಗಾಗಿ, ಅನುಮಾನದಿಂದ ಕೂಡಿ.

ಸಂಜೆ ಮನೆಗೆ ಬರುತ್ತಲೇ ಹೇಳಿದಳು. “ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಆಯ್ತು. ಯಾರೋ ಅಮ್ಮಣ್ಣ ಅಂತೆ. ರಾಜೀವ್ ಹತ್ತಿರ ನೋಟ್ಸ್ ಇಷ್ಟೋ ಬೇಕು. ಅಂತ ರಾಗರಾಗವಾಗಿ ಹೇಳಿದಳು, ಅಂದ್ರೆ. ನನಗೇನೋ ಭಯ ಆಗ್ತಾ ಇದೆ. ಏನು ಮಾಡೋಣ ಅಂದ್ರೆ” ಅಂತ ಅಳುಕೇ ಶುರು ಮಾಡಿದಳು.

“ಇದಕ್ಕೆ ಯಾಕೆ ಹೆದರ್ಕೋತಿ ರಾಜು ಮನೆಗೆ ಬಂದರೆ ನಾನು ವಿಚಾರಿ ಸ್ತೀನೀ” ಎಂದು ಧೈರ್ಯ ಹೇಳಿದೆ. ಸಿನಿಮಾದಿಂದ ರಾಜು ಹಿಂತಿರುಗುವ ಹೊತ್ತಿ ನೊಳಗೆ, ಏನು ಕೇಳಬೇಕು, ಹೇಗೆ ಕೇಳಬೇಕು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಯೋಚನೆಮಾಡಿ, ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದೆ.

ರಾತ್ರಿ ಮಗ ಮನೆಗೆ ಬಂದು ಊಟಕ್ಕೆ ಕುಳಿತಾಗ ನಾನೇ ಮದುವೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. “ಈಗಲೇ ಏನು ಅವಸರ ಅಣ್ಣಾ” ಅಂತ ಅವನಂದ. “ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೇ ಆಗಲಿ ಅಂತಪ್ಪಾ” ಅಂದೆ. “ಇದೇನಣ್ಣಾ ಹೀಗಂತೀರಿ. ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇದೀರಲ್ಲ ನೀವಿಬ್ಬರೂ,” ಎಂದು ನಕ್ಕ.

ಆಮೇಲೆ ಇವಳು ಹೇಳಿದಳು “ಯಾರೋ ಅಮ್ಮಣ್ಣಯಂತೆ. ನಿನ್ನ ನೋಟ್ಸ್‌ನ್ನು ಎರವಲು ಕೇಳುಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಳು” ಅಂತ,

ಅವನ ಮುಖಾನೇ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೆ. ಅವನ ಮುಖ ಅರಳಿತು, ಅಮ್ಮಣ್ಣ ತರಹ ಆಯಿತು.

ಮಾರನೆ ದಿನ ಆಫೀಸಿಗೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಆಫೀಸರ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ “ಇವತ್ತು ರಜಾ ಬೇಕು ಸಾರ್” ಅಂದೆ. “ಯಾಕಪ್ಪಾ” ಅಂದರು. “ಹೀಗೆ ಹೀಗೆ ಅಮ್ಮಣ್ಣ ಅಂತ ಕಾಲೇಜು ಹುಡುಗಿ ನಿನ್ನ ನಮ್ಮನೆಗೆ ಒಬ್ಬಳೇ ಬಂದಿದ್ದಳು. ಅವಳನ್ನೇನಾದರೂ ನಮ್ಮ ಹುಡುಗ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡುಬಿಡ್ತಾನೋ ಅಂತ

ಭಯ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ಆಕೆ ಯಾರು? ಏನು? ಅಂತ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು. ಮುಂಜಾಗ್ರತೆ ಒಳ್ಳೆದಲ್ಲವೇ" ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

“ಅಮ್ಮಣ್ಣೆ! ಅಮ್ಮಣ್ಣೆ!! ನನ್ನ ಮಗಳ ಹೆಸರೂ ಚೆಂದಮ್ಮಣ್ಣೆ ಅಂತ. ಅಮ್ಮಣ್ಣೆ ಅಂತಲೇ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಕರೆಯೋದು! ನಿಮ್ಮ ಹುಡುಗನ ಕ್ಲಾಸಲ್ಲೇ ಅವಳು ಓದೋದು; ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಿ. ನಾನೂ ಬರ್ತೀನಿ. ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗೋಣ” ಅಂತ ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

ಇಬ್ಬರೂ ಹೋಗಿ ಕಾಲೇಜಲ್ಲಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ಹತ್ತಿರ ವಿಚಾರಿಸಿದವು. ಅವರು ಕೆಲವರು ಹುಡುಗರನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಸ್ತರುಗಳನ್ನು ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದರು. ಆಫೀಸರ ಮಗಳು, ಚೆಂದಮ್ಮಣ್ಣೆನೆ ಹಿಂದಿನ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೋಳು ಅಂತ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ರಾಜು ಮತ್ತು ಅವಳು ಇಬ್ಬರೂ ಸಂಗ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅನ್ನೋದು ತಿಳಿಯಿತು. ನಾಟ್ಯ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳು ಅಂತಲೂ ತಿಳಿಯಿತು.

“ನನ್ನ ಕೈ ಕೂಡ ಮಾರಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತೆ, ನಮ್ಮ ಅಮ್ಮಣ್ಣೆ. ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟಿಸಿ, ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸು ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕು” ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಫೀಸರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು.

* * * *

“ಅಮ್ಮಣ್ಣೆ ತಂದೆ, ಮತ್ತು ನಿವು, ಇಬ್ಬರೂ ನಮ್ಮ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಯಾಕೆ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ” ಎಂದು ರಾತ್ರಿ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೂತಾಗ, ರಾಜುವೇ ನನಗೆ ಅಮರಿ ಕೊಂಡ. “ಆಫೀಸರು ಕರೆದರು ಹ್ಲಾ ಅಂದೆ” ಅಂತ ನುಣುಚಿಕೊಂಡೆ. “ನೀ ವಿಬ್ಬರೂ ಬಂದಿದ್ದನ್ನ, ಅಮ್ಮಣ್ಣೆನೂ ನಾನೂ ನೋಡಿದೆವು. ಲೈಬ್ರರೀಲಿ ಓದುತ್ತಾ ಇದ್ದೆವು. ಕೆಟಕೀಲಿ ಕಾಣಿಸಿತು. ನೀವು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರ ರೂಮಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೂ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಆ ಮೇಲೆ ನಾವೇ ಹೇಳೋಣ ಅಂತಿದ್ದೆವು, ಪರೀಕ್ಷೆ ಮುಗಿದು ವ್ಯಾಸ ಆದಮೇಲೆ. ಆದರೆ ನೀವು ನಡೆಸೋ ಪತ್ತೇದಾರಿ ನೋಡಿದರೆ ಈಗಲೇ ಹೇಳಬಿಡೋಣ ಅಂತ ಇಬ್ಬರೂ ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಮದುವೆ ಯಾಗ್ತೀವಿ ಅಣ್ಣ” ಅಂತ ರಾಜು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೆ ಹೇಳಿದ.

“ರಾಜು! ಅವಳು ಅರಸರ ಮಗಳಲ್ಲೋ” ಎಂದಳು, ಇವಳು. “ಇನ್ನೇನಮ್ಮ! ನಿನಗೆ ಕಡಿಮೆ. ಅರಸರ ಮಗಳೇ ನಿನ್ನ ಸೊಸೆ ಆಗ್ತಾಳಮ್ಮ. ಅಜ್ಜ ಹೇಳಿದ ಕತೆ ತರಹಾ ಆಗುತ್ತಲ್ಲವೇನಮ್ಮ!” ಎಂದು ರಾಜು ನಕ್ಕ.

* * * *

ಮಾರನೆ ದಿನವೇ ಇವಳು ಶುರು ಮಾಡಿದಳು. “ಹುಡುಗಿ ಚಾಲುಕಾಗಿ ದಾಳೆ ಅಂದ್ರೆ- ರಾಜಾನ ಹತೋಟೀಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋ ಛಾತಿ ಇದೆ. ಹೇಗೂ ನಮ್ಮನ್ನ ಕೇಳಿ ಒಪ್ಪಿಸಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋ ಮದುವೆ ಅಲ್ಲ ಇದು. ಇಷ್ಟರ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಅಫೀಸರ ಮಗಳು! ಎಲ್ಲಾ ಒಳ್ಳೆದಕ್ಕೇ ಆಯಿತು ಆದರೆ ಮದುವೆಗೆ ಅಂತ ಹೋದರೆ, ಈ ವಂಕಿ ತೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ, ನನ್ನ ನೋಡಿ ನಗುಲ್ಲವೇ ಬೀಗರ ಕಡೆಯವರು; ಮನೆಗೆ ಬರೋ ಸೊಸೆ ಕೂಡ! ಈಗಲಾದರೂ ಅದನ್ನು ಕರಗಿಸಿ, ಸರಮಾಡಿಸೋಣ” ಅಂತ.

ಅಗಲೇ ನೋಡಿ “ಸ್ವರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ” ಕಾನೂನಾಗಿದ್ದು. “ಲೇ! ಈಗ ಒಡವೆ ಕರಗಿಸಿ ಹೊಸ ಒಡವೆ ಮಾಡಿಸುಕ್ಕಾಗುಲ್ಲ” ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ಅಜ್ಜ ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ವೇದವಾಕ್ಯ. ಮನೆತನದ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿಗೆ ವಂಕಿ ಸಹಾಯಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಬೇಡ ಅಂತ ಯಾಕೆ ಅನ್ನಬೇಕು?

ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಟಿ.ಟಿ.ಕೆ. ಬಂದನಲ್ಲವ್ವಾ! ಅಧಿಕ ಮಾಸದಲ್ಲಿ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟೆನಲ್ಲವ್ವಾ! “ಎನೂಂದ್ರೆ! ಈಗ ವಂಕೀನ ಕರಗಿಸಬಹುದಲ್ಲ; ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜ ಇಸ್ಪೀಟ್ ಆಡಿ ಆಡಿ, ಅರಸರ ಮನೆಯಿಂದ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಈಗ ಕರಗಿಸಿ ಸರ ಮಾಡಿಸಿದರೆ, ತಿರುಗಿ ಅರಸರ ಮನೆಗೇ ಹೋದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತಲ್ಲ ಎಂದಿದ್ದರೂ ನನ್ನ ಸೊಸೆ ತಾನೇ ಆ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಳು” ಎಂದು ಇವಳು ನ್ಯಾಯ ತೀರಿಸುಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ.

ಮೊರಾರ್ಜಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅನುಕೂಲ ಹೋಯ್ತಲ್ಲಾ! ಟಿ. ಟಿ. ಕೆ. ಬಂದನಲ್ಲವ್ವಾ!!

“ಎನೇನೋ ಮಾತಾಡ್ತಿದ್ದೆ. ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆ ಗಂಧರ್ವ ಹುಡುಗ ಎಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ಮಾತಾಡ್ತಾನೇ ಅಂತಿ. ಎನೇನೋ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟೆ” ಎಂದಳು ಒಬ್ಬ ಅಪ್ಪರೆ.

“ಪಿಕ್ ನಿಕ್ಕಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನವರೆಲ್ಲ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಸಿಕ್ಕಾಪಟ್ಟಿ ಹರಟೆ ಕೊಚ್ಚೋದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಅದರಲ್ಲೇನು ತಪ್ಪು ಎನೇನು ಹೇಳಿದೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ?” ಎಂದು ಸ್ನೇಹಿತೆ ಕೇಳಿದಳು.

“ಉಹ್ಹು”

ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹೆದರಿಕೆ ಯಾಕೆ?

ಮಲ್ಲಾರಿ ರಾಯರ ಪರಿಚಯ

ಅಂದು “ವಿರಾಟ ಭವನ”ದ ಆರಾಮ ಕೋಣೆಗೆ ನಾನು ನುಗ್ಗಿದಾಗ, ಕೋಣೆಯ ಈಶಾನ್ಯ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಾತ್ರ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಭವನದ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಚಾರಕ ಪರುಶು (ಪರುಶುರಾಮ) ಬಿಟ್ಟು ಖಾರದ ಗೋಡಂಬಿ, ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ ಕಾಫಿ ಸೇವಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಕಸೂತಿ ಹಾಕಿದ ಪ್ಲಾನಲ್ ಟೋಪಿ, ಮುಚ್ಚುಕತ್ತಿನ ಕರಿಯ ಕೋಟು, ಫಿನ್‌ಲೇ ಪಂಚೆ, ಪಂಪ್‌ಷೂ, ಬೆತ್ತ ಜೊತೆಗೆ ಚಿಗುರು ಬಿಳಿ ಮೀಸೆ, ಚಾಳೀಸು ಕನ್ನಡಕ, ಒಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮುದ್ರೆ ಬೀರುವ ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿಯ ವ್ಯಕ್ತಿ.

“ಪರುಶು ಮಾಮೂಲು!” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಕೋಣೆಯ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನ ಮಾಮೂಲು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆ. ತುಸ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಪರುಶು ನನ್ನ ಮಾಮೂಲು ಆಲೂಗಡ್ಡೆ ಉಪ್ಪೇರಿ ನನ್ನ ಮುಂದೆ ತಂದಿಟ್ಟ. ಒಂದು, ಎರಡು, ಮೂರು ತುಂಡು ಉಪ್ಪೇರಿ ಬಾಯಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದೆ.

“ನ...ನ....ಮಾ....ಮ್ಯಾ....ಸ....” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ಸುಮಾರು ೨೩-೨೪ರ ಯುವಕ ನಮ್ಮ ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲ ಬಳಿ ನಿಂತು ತುಸ ಹೊತ್ತು ನನ್ನ ಕಡೆ, ತುಸ ಹೊತ್ತು ಖಾರದ ಗೋಡಂಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಡೆ ನೋಡಿ, ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಫಲಾಯನ ಮಾಡಿದ.

ನಾನು ಖಾರದ ಗೋಡಂಬಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕಡೆ ನೋಡಿದೆ. ಆತ ನನ್ನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು.

“ಛೇ ಪಾಪ!” ಸ್ಟ್ರಾಂಗ್ ಕಾಫಿ ಕುಡಿಯುತ್ತಾ

“ ಏಕೆ?” ಅಂದೆ.

“ ಪ್ರಾಯಶಃ ಆ ಹುಡುಗ ನಮಸ್ಕಾರ ಅನ್ನಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ. ಆದರೆ ಬಿಕ್ಕಲು. ಧೈರ್ಯ ಸಾಲದೆ ನಾಚಿಕೆಯಿಂದ ಹೊರಟು ಹೋದ.”

ಒಪ್ಪಿದವನಂತೆ ತಲೆ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದೆ.

“ಇದೇ ರೀತಿ ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಶಾಂತಾರಾಮನೂ ಕೂಡ ಬಿಕ್ಕಲಿನಿಂದ ಬಹಳ ವರಳಿದ. ಆದರೆ....”

ಪ್ರಾಯಶಃ ನನ್ನ ಮುಖದ ಮೇಲಿನ ಸಂಶಯದ ಮುದ್ರೆ, ಆತನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸಿರಬೇಕು.

“ಹೃಮಿಸಿ. ನಾನು ಮಲ್ಟಾರಿಯಾ. ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಅಂದರೆ, ಹಿರಿಯ ಅಣ್ಣನ ಮಗನಲ್ಲ, ಕಿರಿಯ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಶಾಂತಾರಾಮ—ಅವನಿಗೂ ಇದೇ ರೀತಿ ಬಿಕ್ಕಲು. ಆದರೆ ತನ್ನ ಮೆಹನತ್ತಿನಿಂದ ಆ ದುರವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದ” ಅಂದರು.

“ಹೇಗೆ?” ಅಂತ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕೇಳಿದೆ.

ನನ್ನ ಅಣ್ಣನ ಮಗ ಶಾಂತಾರಾಮ (ಮಲ್ಟಾರಿಯಾರು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು) ಹುಟ್ಟು ಬಿಕ್ಕಲ. ತನ್ನ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆ, ಬಾಲಕಾವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ಕಳೆದು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿತನವಲ್ಲಿ ಎಡವಿ ತಡವಿ ಮುಂದೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಿ. ಎ. ಮುಗಿಸಿದ. ಆಗಲೇ ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಅಡಚಣೆಯ ಅರಿವು ಆದದ್ದು. ಯಾರ ಹತ್ತಿರವೂ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ತನ್ನ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇವಲ ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದ. ತನ್ನ ಸೋದರತ್ತೆಯ ಮಗಳು ಅಂದರೆ ನನ್ನ ತಂಗಿಯ ಮಗಳು ಕುಮುದಾ ಛಲೋ ಹುಡುಗಿ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ, ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಜೋಡಿಯಾಗಿದ್ದಳು.

ಶಾಂತಾರಾಮ ಒಂದು ದಿನ ತನ್ನ ಬಿಕ್ಕಲು ಬಗ್ಗೆ, ಒಬ್ಬ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಲು ಹೋದ.

“ಡ....ಡ... ಡಾ....ಡಾಕ್ಟೇ....” ಅಂತ ಶುರು ಮಾಡಿದ.

“ಹೇಳು ಹೇಳು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳು,” ಅಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

“ ನ-ನ-ನ್ನ-ಕು-ಕು “

ಡಾಕ್ಟರು ಕರುಣೆಯಿಂದ ಅವನ ಕಡೆ ನೋಡಿದರು.

“ ನೀನು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳು. ಸರಿಹೋಗಬಹುದು.” ಅಂತ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರು.

ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬಂತು. ಅವನು ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದ ವಿರಾಮ ಪಡೆದ ಕಾಲವನ್ನೆಲ್ಲಾ, ಕವನಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತಿದ್ದ. ಡಾಕ್ಟರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿ ಧನ್ಯನಾದ.

“ ನನ್ನ ಪಾಡು ನೋಡೀ ”

ನೀವೆ ವಾಸಿ ಮಾಡೀ ” ಅಂತ ಹಾಡಿದ.

“ ಷಹಬ್ಬಾಸ್ ! ” ಅಂದರು ಡಾಕ್ಟರು.

“ ಕುಮುದಳನ್ನ ವ್ರಾಣ

ನನಗೆ ಬರದು ತ್ರಾಣ

ಗಂಟಲೊಳಗೆ ಭಾಣ

ಬಿಡಲು ನೀನೆ ಜಾಣ ! ” ಅಂತ ಮುಂದುವರಿಸಿ ಹಾಡಿದ,

“ ಅರ್ಥವಾಯ್ತು ಮಗು. ಅವಳ ಹೆಸರು ಕುಮುದ ಆಯ್ತು. ನಿನ್ನ ಹೆಸರು ? ”

“ ನಾನು ಶಾಂತರಾಮಾ

ಮಾತು ಪಂಗನಾಮಾ ! ” ಪುನಃ ಹಾಡಿದ,

“ ಸರಿ ಶಾಂತರಾಮಾ. ನೀನೇನು ಹೆದರಬೇಡ. ಪ್ರತಿದಿನ ನಿನಗೆ ಅಪರಿಚಿತರಾದ ಮೂವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡು. ಬೇಕಾದರೆ ಹಾಡುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡು. ಬಿಕ್ಕಲಿಗೆ ಕೇವಲ ನಾಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಧೈರ್ಯಗಳೇ ಕಾರಣ. ನಿನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತೆ. ಐದು ರೂಪಾಯಿ. ಅಂದರು.

ಶಾಂತಾರಾಮ ಡಾಕ್ಟರ ಕೈಲಿ ಐದು ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟು, ಅವರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಮೆಲುಕುತ್ತ ಹೊರಬಂದ. ತನಗೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ರುಚಿಸದಿದ್ದರೂ, ಐದು ರೂಪಾಯಿ ತೆತ್ತಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಡಾಕ್ಟರ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ. ನೇರವಾಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಡೆ ಹೊರಟ. ಚಿಕ್ಕಬಳ್ಳಾಪುರದ ಸಣ್ಣ ರೈಲು ಹೊರಟು ನಿಂತಿತ್ತು. ತಕ್ಷಣ ಒಂದು ಟಿಕೆಟ್ ಮಾಡಿಸಿ ಕೇವಲ ಒಬ್ಬನೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಒಂದು ರೈಲು ಡಬ್ಬಿ ಹುಡುಕಿ ಹತ್ತಿ ಕುಳಿತ. ರೈಲು ಹೊರಟಿತು. ಮಲ್ಲೇಶ್ವರವನ್ನು ದಾಟಿತು. ಶಾಂತರಾಮ ತನ್ನ ಸಹ ಪ್ರಯಾಣಿಕನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹವಣಿಸಿಕೊಂಡು ನಾಲಿಗೆ ಚಪ್ಪರಿಸಿ, ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡ. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ಮಾತನಾಡಿದ,

“ನೀ....ನಿ ...ನ್ನಿ....ನೀವೇ .. ವೆಲ್ಲಿ....ವೆಲ್ಲಿಗೆ?”

ಶಾಂತಾರಾಮ ಸ್ಥಂಭೀಭೂತನಾಗಿ, ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ಒಳಗೆಳೆದುಕೊಂಡ. ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ. ತನಗಿಂತಲೂ ಭಾರಿ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗಿರುವಲ್ಲಿ ಆತ ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ನ ...ನ....ನ್ನಾ....ನಾ—ಅಂತ ಶುದ್ಧ ಮಾಡಿದರೆ ಅನರ್ಥವೇ ಅಂತ ಸ್ಥಿರಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ತೆಪ್ಪಗಿದ್ದ.

ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ರೇಗಿತು.

‘ನಿ ...ನ್ನಿ....ಕೆ ...ಕ್ಕಿವಿ ...ಕೆ ...ಕೆ....ಕೇ ..!’

ಶಾಂತಾರಾಮ ತನ್ನ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು, ಗಂಟಲ ಕಡಿ ತನ್ನ ಬಲಗೈ ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಾ ಕೈ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿದ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೆತ್ತಗಾದ. ಆತನ ಕಣ್ಣು ತುಸ ಒದ್ದೆಯಾಯ್ತು.

“ಪ ಪ ..ಪ್ಪಾಪ .. ಮು ಮ್ಮಾ . ಮೂಕ!” ಅನ್ನುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಪತ್ರಿಕೆ ಹಿಡಿದು ಕುಳಿತ.

ರೈಲು ನಿಧಾನವಾಗಿ ದೇವನಹಳ್ಳಿ ತಲುಪಿತು. ಶಾಂತಾರಾಮ ಇಳಿದ. ಅತ್ತಿತ್ತ ನೋಡಿದ. ಮೊದಲ ಪ್ರಯೋಗವಂತೂ ಹಾಳಾಯ್ತು ಎರಡನೇ ಪ್ರಯೋಗವಾದರೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆ ಅವನಿಗೆ. ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬನೇ ಏಕಾಕಿಯಾಗಿ ನಿಂತು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಏನೋ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ನಿಂತಿದ್ದ ಶಾಂತಾರಾಮ ಅವನತ್ತ ಧಾವಿಸಿದ. ಆತ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ನಕ್ಕ. ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂತು.

“ಹ ಹ್ಹ .. ಹ್ಹವ....ಚಿ....ಚ್ಚೆನ್ನಾ ನ್ನಾಗಿ... ನ್ನಾಗಿದೆ” ಅಂದ.

ವ್ಯಕ್ತಿ ಒಂದು ಬಾರಿ ಶಾಂತಾರಾಮನನ್ನು ಆಸಾದ ಮಸ್ತಕ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಪುನಃ ನಕ್ಕು, ಗಂಭೀರವಾಗಿ ನುಡಿದ.

“ಹೌದು. ನಾನೇ ಇಂದ್ರನಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.”

ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಮುಂದೇನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ತೋಚದೆ, ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತ ಸಾಗಿ ನಿಂತ.

“ಬಾ ಮಗು - ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಕಾದಿದ್ದೇನೆ. ನಾನ್ಯಾರು ಬಲ್ಲೆಯಾ? ನಾನೇ ಕಾಪಾಲಿಕ! ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಬಾ—” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಶಾಂತಾರಾಮನ ಕೈ ಹಿಡಿದು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಓಡಲು ಶುರುಮಾಡಿದ.

ಶಾಂತಾರಾಮನ ಹೃದಯ ಬಾಯಿಗೆ ಬಂತು.

“ಹೆದರಬೇಡ ಮಗು. ಕೇವಲ ಒಂದು ಕ್ಷಣ, ನೋವು ಲೇಶಾಂಶವೂ ಇಲ್ಲ. ನರಬಲಿಯಾದವನಿಗೆ ವೀರಸ್ವರ್ಗ ಕಾದಿದೆ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸೊಂಟದಿಂದ ಒಂದು ಚಾಕು ತೆಗೆದ.

ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಹುಚ್ಚು ಹಿಡಿಯಿತು ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅವನಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಆತನ ಕೈಯಿಂದ ಚಾಕುವನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಪುನಃ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಕಡೆ ಓಡಿ, ನಿಂತಿದ್ದ ರೈಲಿನ ಒಂದು ಡಬ್ಬಿ ಹತ್ತಿ, ಮೇಲುಸಿರು ಬಿಡುತ್ತ ಕುಳಿತ. ಹೊರಗೆ ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂನಲ್ಲಿ ಏನೋ ಗುಲ್ಲೆದ್ದಿತು. ಅದೇನೆಂದು ನೋಡಲು ಕೂಡ ಅವನು ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅವನ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಹತ್ತಿದಳು. ತಕ್ಷಣ ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಮಂದಟ್ಟಾಯ್ತು. ತಾನು ಮಹಿಳೆಯರ ಡಬ್ಬಿಗೆ ಹತ್ತಿದ್ದೇನೆ - ಅಂತ ಸೀಟಿನಡಿ ನುಸಿದ. ಮಹಿಳೆ ಡಬ್ಬಿಯ ಬಾಗಿಲು ಭದ್ರಪಡಿಸಿ, ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪೊರ್ಟರ್‌ನ ಕೇಳಿದಳು ಗುಲ್ಲಿಗೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದು

“ ಯಾರೋ ಹುಚ್ಚು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾನೆ. ತಾನು ಕಾಪಾಲಿಕ ಅಂತ ನರಬಲಿಗಾಗಿ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾನೆ” ಅಂದ ಪೊರ್ಟರ್.

ರೈಲು ಹೊರಟಿತು. ಸೀಟಿನಡಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದ ನುಸಿ, ತಿಗಣೆ, ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟಗಳಿಗೆ, ಶಾಂತಾರಾಮನ ಆಕ್ರಮಣ ಸರಿಬೀಳಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಅವನನ್ನು ಮುತ್ತಿದವು ಒಂದು ಸೊಳ್ಳೆ ಪ್ರಾಯಶಃ ಅದರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ತಾನು ವಾಯುದಳ ವೆಂದಿರಬೇಕು. ಶಾಂತಾರಾಮನ ಮೂಗಿನೊಳಗೆ ನುಗ್ಗಿತು ...“ಹಕ್ಕೇ!!”

ಮಹಿಳೆ ಬಿಚ್ಚಿದಳು.

ಶಾಂತಾರಾಮ ಸೀಟಿನಡಿಯಿಂದ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದ. ಮಹಿಳೆಯ ಕಣ್ಣುಗಳೆರಡೂ ತಮ್ಮ ಗೂಡಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದವು.

“ ಕಾಪಾಲಿಕ !! ”

ಅರಚುತ್ತಾ ಎದ್ದು ನಿಂತಳು.

“ನ . ನ್ನ... ನ್ನ....ಲ್ಲಿ” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಶಾಂತಾರಾಮ ತನ್ನ ಅಭಯಹಸ್ತ ನೀಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಹಸ್ತವನ್ನು ಎಳೆದುಕೊಂಡು ತನ್ನ ಕೋಟಿನ ಕೆಸೆಯೊಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದೇ ಹಸ್ತದಲ್ಲಿ ಆ ಹುಚ್ಚಿನಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದ ಚಾಕು ಇನ್ನೂ ಹಾಗೇ ಇತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತೆ ಅರಚಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಳು. ಆದರೆ ಧ್ವನಿ ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ. ಶಾಂತಾರಾಮನಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಉಪಾಯದಿಂದ ಆ ಮಹಿಳೆಗೆ ತಾನು ಸಾಧು ಮನುಷ್ಯನೆಂದು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದೆನ್ನಿಸಿತು. ಏನೂ ಉಪಾಯ ತೋಚದೆ ಹಾಡಲು ಶುರು ಮಾಡಿದ.

“ನಾನು ಶಾಂತಾರಾಮ
ನಾನು ಅಲ್ಲ ಕಾಮ
ಭಯವು ಬೇಡವಮ್ಮ
ನಾನು ನಿಮ್ಮ ತಮ್ಮ” ಅಂದ

ಪಾಪ! ಮಹಿಳೆಗೆ ಹೇಗರ್ಥವಾಗಬೇಕು? ಇವನು ನಿಜವಾಗಿ ಹುಚ್ಚನೆಂದೇ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಳು. ತನ್ನ ತಲೆಯಮೇಲಿದ್ದ ಸರಪಳಿ ಎಳೆದಳು. ರೈಲು ನಿಂತಿತು.

ಶಾಂತಾರಾಮ ರೈಲು ಡಬ್ಬಿಯಿಂದ ಧುಮುಕಿ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದ. ಚಿಕ್ಕ ಬಳ್ಳಾಪುರದ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಅಂದು ಕೇವಲ ಎಂಜಿನ್ ಡ್ರೈವರು, ಗಾರ್ಡ್, ಆ ಹಿಂದಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಾನು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಈ ಐವರೇ ಇದ್ದದ್ದು ಅಂತ ಶಾಂತಾರಾಮ ನೆನೆಸಿದ್ದ. ಆದರೆ ತಾನು ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದೊಡನೆ ರೈಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಬ್ಬಿಯಿಂದಲೂ ಮುನ್ನೂರಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಜನ ಇಳಿದು ತನ್ನನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂತೆ ಭಾಸವಾಯ್ತಂತೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳಿಂದ ಬೇರೆ ನೂರಾರು ಜನ ಮಚ್ಚು, ಪಿಕಾಶಿ, ಸನಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಆ ಗುಂಪನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡರು. ಇಬ್ಬರಂತೂ ತಮ್ಮ ನೇಗಿಲುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದರಂತೆ.

ಇದೇ ರೀತಿ ಶಾಂತಾರಾಮ ಎಷ್ಟುದೂರ ಓಡಿದನೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೊಲ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ರಸ್ತೆ ಹಿಡಿದು, ಎಲಹಂಕದವರಿವಿಗೂ ಓಡಿದನೆನ್ನುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ—ಆಗ ಅವನ ಬುದ್ಧಿ ವಿಪರೀತ ಒತ್ತಡಕ್ಕೊಳಗಾಗಿತ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಯಶವಂತಪುರದವರಿವಿಗೂ ಓಡಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಅಲ್ಲಿ ಅದೃಷ್ಟ ವಶಾತ್ ಬಸ್ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಹತ್ತಿ ಬೆಂಗಳೂರು ತಲ್ಪಿದ. ಬಸ್ ಇಳಿದವನೇ ಪುನಃ ಓಡಲಾರಂಭಿಸಿದ ಅಭ್ಯಾಸ ಬಲದಿಂದ ಮನೆ ಸೇರಿ, ತನ್ನ ಕೋಣೆಗೆ ನುಗ್ಗಿ ಬಾಗಿಲು ಬಡಿದು ಅಗುಣೆ ಹಾಕಿದ.

ಯಾರೋ ಬಾಗಿಲು ತಟ್ಟಿದರು.

“ಯಾರದು? ಶಾಂತಾರಾಮ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ!” ಅಂತ ಅರಚಿದ.

“ನಾನು, ಶಾಂತು! ಕುಮದ!”

“ಓಹೋ—ಕುಮದು! ಮತ್ಯಾರೂ ಇಲ್ಲವೆ? ಹೊರಗೆ ನೋಡು!”

“ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ.”

“ಖಂಡಿತ?”

“ಖಂಡಿತ ಇಲ್ಲ. ನನ್ನಾಣೆ ಇಲ್ಲ” ಅಂದಳು ಕುಮದ.

ಕೋಣೆಯ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಿತು.

“ಏಕೆ ಶಾಂತ - ಇಷ್ಟು ಘಾಬರಿ?” ಅಂತ ಕೇಳಿದಳು ಕುಮದ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಳಾಗಿ.

“ಕುಮದ, ಏನು ಹೇಳಲಿ? ದೇವನಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಓಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ” ಅಂತ ಮೇಲುಸಿರುಬಿಟ್ಟ.

“ಏಕೆ ಏನು ಸಮಾಚಾರ?”

“ನನ್ನ ಬಿಕ್ಕಲಿಗಾಗಿ ವೈದ್ಯರ ಸಲಹೆ ಕೇಳಿದೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿ ದಿನ ಅಪರಿಚಿತರಾದ ಮೂವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಐದು ರೂನಾಯಿ ಸಲಹೆ ಹಾಗೇ ರೈಲ್ವೆ ಸ್ಟೇಷನ್ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ಚಿಕ್ಕ ಬಳ್ಳಾ....ಕುಮದ!”

“ಏನು ಶಾಂತ?”

“ಕುಮದಾ ನೋಡಿದೆಯಾ ನನ್ನ ಬಿಕ್ಕಲು ಮಾಯವಾಯ್ತು ಬಿಕ್ಕಲು, ಉಗ್ಗು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಡಚಣೆ ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ!” ಅನ್ನುತ್ತಾ ಕುಣಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ.

ಕುಮದ ಅಶ್ಚರ್ಯಚಕಿತಳಾಗಿ ಹಾಗೇ ನಿಂತಿದ್ದಳು. ಮೂರು ನಿಮಿಷಗಳ ನಂತರ ಶಾಂತಾರಾಮ ಶಾಂತನಾದ. ಕುಮದಳನ್ನೂ ನೋಡಿದ.

“ಏನದು ಕೈಲಿ ಕುಮದ?”

“ಹಾ ಅದೇ ನಿನ್ನ ಕೇಳುಕೈ ಬಂದೆ. ಚಕ್ರಬಂಧ ಸ್ಪರ್ಧೆ 106. ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮರದ ಅಥವಾ ಕಬ್ಬಿಣದ ವಸ್ತು ಮೂರಕ್ಷರದ್ದು ಕೊನೆ ಅಕ್ಷರ ಲು ಏನದು?”

“ ನೇಗಿಲು ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ ಹುಚ್ಚರನ್ನು ಅಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಿಕ್ಕೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಕುಮುದ.”

ಶಾಂತಾರಾಮ ಕುಮುದಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಸುಖಮಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕೆ? ಈಗವನು ಐದು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕುಮುದಾ ಸಿಕ್ಕಿದಾಗ ಹೇಳಿದಳು, ಈಗ ತನ್ನ ಗಂಡನ ವಾಕ್‌ಝುರಿಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಏನಾದರೂ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹುಡುಕುತ್ತಿದ್ದಾಳಂತೆ!

ಅನ್ನುತ್ತಾ ಮಲ್ಹಾರಿರಾಯರು ತಮ್ಮ ಕಛಿ ಮುಗಿಸಿದರು. ಪರಸ್ಪರ ನಮಸ್ಕಾರ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇಬ್ಬರೂ ವಿರಾಟ ಸಂಘದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದೆವು.

—ಕೇಶ

ಹೊರನಾಡಾದ ಬೋಳಾವುರದ ಮೈಸೂರು ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಸಂಭ್ರಮವೇ ಸಂಭ್ರಮ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವಾದ ಗಣಪತಿ ಮಂಗಳಾರತಿ ಆಚರಣೆ. ಅದ್ರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಬುಳಪ್ಪನವು ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿ ಅಂದ್ರೆ ನಿಮ್ನಾಗ್ಲಿ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು. ಎಷ್ಟು ಜರಾಭಿ ನಡೆಬಹುದು ಅಂತ. ಬುಳಪ್ಪ ಅಂದ್ರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವೇ? ದಷ್ಟಪುಷ್ಟವಾದ ಶರೀರ. ಅದಕ್ ತಕ್ ಶಾರೀರ ಇವೆರಡನ್ನೂ ಮೀರಿಸೋ ಮೀಸೆ. ಮನುಷ್ಯ ನೋಡೋಕೆ ಭಯಂಕರವಾದ್ರೂ, ಹೃದಯ ಎಂಥಾದ್ದು ಅಂತೀರ! ..ಬೆಣ್ಣೆ ಅಂತಹ ಚಿನ್ನ, ಬಲೇ ಮೃದು, ಬಹು ಧಾರಾಳ. ಫಲ ಬಂತೂ ಅಂದ್ರೆ ದುಡ್ಡನ್ನ ರುಣ್ ರುಣಾ ಅಂತಾ ಸುರಿಸೋ ಸ್ವಭಾವ.

ಆದ್ರೂ ಯಾಕೋ ಅವತ್ತು ಬುಸ್‌ಗುಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಬುಳಪ್ಪನ ಕಂಡ್ ಮೇಲೆ ನನ್ನೇನೋ ಧಿಗಿಲೇ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಾ, ಯಾವ್ದಕ್ಕೂ ಹೆದ್ರದೇ ಇದ್ ಈತ ಹೀಗ್ಯಾಕ್ ಒದ್ದಾಡ್ತ ಇದಾನೆ? ಸಾಲದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಏನೇನೋ ಒರಲ್ ತಾ ಇದಾನಲ್ಲ, ಅಂತ ಅನ್ನೊಂಡು ಆತನ್ನತ್ತ ಹಾಗೇ ಹೋದೆ ಆಗ್ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು! ಎಂದೂ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡ್ತೇ ಇದ್ದವನ್ನ ಆ ಚಾಣಕ್ಯ ಆಚಾರಿ ಹುರುಡುಂಬ್ಬಿ ನಾಟ್ಯದ ಪಾಟರ್‌ಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದು ಜ್ಞಾಪ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಇಂಗ್ ತಿಂದ್ ಕಪಿ ತರ ನಾಟ್ಯದ ಸಂಭಾಷ್ಣೇನ ಗಟ್‌ಮಾಡ್ತೊಂದ್ ಆತನ್ ಅಲ್ಲೇ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಒಳ ಗ್ಲೋಗ್ ಕೂತೆ.

ಆರು ಗಂಟೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಾಬ್ಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಜನಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆರೂವರೆಗೆ ಹೋಯಿತು. ಸರಿ. ಇದ್ದ ಜಾಗವೆಲ್ಲ ಭರ್ತಿ ಆದ್ಮೇಲೆ, ಅಂದಿನ ಕಲಾವಿದರಿಗೋಸ್ಕರ ಇನ್ನೂ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಮುಂದಕ್ಕೋಯ್ತು. ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿಂದ ನನಗೆ ಆಕಳಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗೋದಕ್ಕೂ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಾಮನಮೂರ್ತಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದದಕ್ಕೂ ಸರಿಹೋಯ್ತು.

ಸರಿ, ಬಂದವನೇ ಶುರುಮಾಡ್ತ ಅವನ ಪ್ರಲಾಪ. ಸಹಜವಾಗೇ ತೊಡ್ತೊ ಅವನು ಇನ್ ಜನ ಕಂಡ್ಮೇಲೆ ಕೇಳ್ಬೇಕೇ? ಗಟ್‌ಮಾಡ್ತೊಂದ್ ಬಂದ ಎಂಟ್ ಪೇಜ್ ಭಾಷಣಾನಾ ಎರಡೇ ನಿಮಿಷದಲ್ಲಿ ಮುಗ್ಗದ್ರೆ ಸಾಕು ಅನ್ನೋಹಾಗಿತ್ತು ಅವನ್ ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಭರಾಟೆ. ಅವನು ಏನಂತಿದ್ದಾನೆ ಅಂತ ತಿಳ್ಕೊಳ್ಳೋದು ಇರ್ಲಿ. ಅವನು ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತಾಡ್ತಿದಾನೆ ಅಂತ ಕೂಡ ಗೊತ್ತಾಗಿರ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಅವನ್ ಬಾಯಿಂದ 'ಭ' ಕಾರ ಬಂದಾಗ್ಲಿಲ ಕೊನೇಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಬುಳಪ್ಪನವು ಮೀಸೆ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸಿ ಮಂದಹಾಸ ಬೀರ್ದಾ ಇದ್ದದ್ದನ್ನ ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ರೆ, ಈತ ಏನೋ ಬುಳಪ್ಪನವನ್ನೇ ಹೊಗಳ್ತಿದಾನೆ ಅಂತ ಊಹಿಸ್‌ಕೊಂಡೆ.

ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಮ್ಮ ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವರ ಭಾವಮೈದುನನ ಮಗ್ಗು ಮಿಸ್ ಭಾಗೀರಥಿ ಅವರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಕೆ ಬಂದವಳು ಹಾಡೋಕ್ ಬದ್ಲು ಭಾಷಣಾನೇ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹಾಡೂ ಬರಬೇಕಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ಹಿಂದಿಲಿ ಒಂದು ಫಿಲ್ಮನ್ನು ಗೀತೆ ಹಾಡಿಸಿ ಅಂತ, ವೈಯಾರದಿಂದ ಕೊಂಕೆ, ಡೊಂಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದು ಹಳೇ ಸಿನೀಮಾ “ಅನಾರ್ಥಿ” ಲೀ, ಪಾಪ, ಅನಾರ್ಥಿ ಸುತ್ತು ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟಿ, ತಲೇ ಮೇಲೆ ಚಪ್ಪಡಿ ಇಡೋಕ್ ಮುಂಚೆ, ಸಾಯಾನೆ ಹಾಡ್ತಾಳಲ್ಲಾ ಆ ಹಾಡನ್ನ ಕೇರ್ಲ ದನೀಲೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದು “ಜಿಂದಗೀ ಜಿಂದಗೀ” ಅಂತ. ಆಕೆ ತಾರಸ್ಥಾಯಿಲಿ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬೊಂಡು, ನರವೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತೋಗೋ ಹಾಗೆ, ಕಿರುಚತಾ ಇದ್ದದ್ದನ್ನ ಕಂಡ ಕೆಲವರಂತೂ “ಅಯ್ಯೋ ಈಕೇಗೇನ್ ಬಂತು ಇವತ್ತು” ಅಂತ ಗೋಳಾಡಿದ್ದು. ಕೊನೇಲಿ ಆಕೆ “ಅಲ್ಪಿದಾ, ಅಲ್ಪಿದಾ” ಅಂತ ಹೇಳ್ದಾ ಇರ್ಬೇಕಾದ್ರೆ ಮುಂದೆ ಕೂತಿದ್ದ ಹಿಂದಿ ತಿಳಿಯದ ಮುನಿಯಪ್ಪ “ಹಲ್ ಬಿದ್ರೆ ಹಲ್ಲಾಪ್ಪತ್ರಿಗೆ ಹೋಗು” ಅಂತ ಜೋರಾಗೇ ಕೂಗ್ತಾ, ಇದನ್ನ ಕೇಳಿದ್ದ ಜನ ನಗೋಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ್ ಕಂಡು, ಮಿಸ್ ಭಾಗೀರಥಿ ತನ್ನ ಹಾಡನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿ ಜನ ನಗ್ತಾ ಇದಾರೆ ಅಂತ ಭಾವಿಸಿ, ಹಲ್ ಕಿರು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದ್ರು.

ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಾಮನಮೂರ್ತಿ ರಂಗಕ್ಕೆ ಬರೋದ್ರಲ್ಲಿ, ಮಾಜಿ ಮೇಜರ್ ಹಯವದನ್ ರಾಯ್ ತಮಾ ತಂಬೂರಿನ ಬಂದೂಕದ ರೀತಿ ಹಿಡೊಂಡು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಒಂದು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಿ ತಮಾ ಪರಿವಾರದೊಂದಿಗೆ ಮೈಕ್ ಮುಂದೆ ವಕ್ರಿಸಿ ಶುರುಮಾಡಿದರು.

ಒಂದ್ಕಡೆ, ಮೈಕು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬ ಬೊಬ್ಬೆ ಹೊಡೊಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸ್ತ. (ಪಾಪ ಅವನೆ ಅವನ ಮೈಕಿನ್ ಮೇಲೆ ನಾತ್ಸಲ್ಯ!) ಇನ್ನೊಂದೆ ಕಡೆ ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವರು ಬುಗರೀ ತರ ತಿರುಗೋಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು. ಭರಪಿನ ಆಸೆ ತೋರ್ಪಿ ಜಮಾಯ್ಸಿದ ಜನವೆಲ್ಲಾ ಕಳಚೊತಾ ಇರೋದನ್ನ ಕಂಡ ಅವು ತಮ್ಮ ನಾಟ್ಯ ನೋಡೋಕೆ ಯಾರೂ ಇಲ್ವಲ್ಲ ಅಂತ ಕಳವಳ ಪಟ್ಟೊತಾ ಇದ್ದು. ಏನೋ ಗಣಪನ ಧೈರ್ಯದಿಂದ ತಂಬೂರಿ ತಂತಿ ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಾಗಲೇ ಕಿತ್ತೊಂಡು, ಮೂರ್ ತಂತಿಲೇ ಮಂಗ್ಳ ಹಾಡ್ ಮುಗ್ಗಿದ್ದು ರಾಯ್.

ನಾಟಕ, ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣಯ್ಯ ಪಂಡಿತ ವಿರಚಿತ “ವಿಭೀಷಣ ಶರಣಾಗತಿ”. ಬುಳ್ಳ ಪ್ಪನವರೇ ರಾವಣ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಾಮನನೇ ವಿಭೀಷಣ ಮೊದಲನೇ ದೃಶ್ಯ ಆರಂಭ ವಾಯ್ತು. ವಾನರ ಸೈನ್ಯ ಶ್ರೀರಾಮನ ಸುತ್ತ ಕುಣೀತಿರೋ ದೃಶ್ಯ. ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವರ ಮಕ್ಕಳ ಮರ್ಕಟಗಳು. ಅವು ಬೇಕಾದಷ್ಟಿದ್ದು ಮೇಕಪ್ ಗೇನೂ ಕಷ್ಟ ಆಗ್ಲಿಲ್ಲ ಅಂತ ಕಾಣುತ್ತೆ. ಬರೀ ಒಂದೊಂದೆ ಬಾಲ ಮಾತ್ರ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದುನೂವೆ ಅಂಜ ನೇಯ, ಸುಗ್ರೀವ, ಅಂಗ್ಡ ಇವ್ರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾರನೋಹಾಗಿದ್ದು. ಮಾತು ಮರೆತಿದ್ದ

ಶ್ರೀರಾಮ ಮೂಗ್ಗಲ್ಲೇ ಒಂದ್ ಹಾಡ ಹೇಳಿ ಸೀತೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ಶೋಕವನ್ನ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸ್ತ. ಕೈಚಪ್ಪಾಳೆ ಆದನಂತ್ರ ಎರಡ್ನೆ ದೃಶ್ಯ ಆರಂಭವಾಯ್ತು.

ರಾವಣನ ಆಸ್ಥಾನ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿಟ್ಟ ಕುರ್ಚಿ ಮೇಲ್ ಕೂತಿದ್ದು ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವು ಕತ್ತಲೆ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದ ಒಂಭತ್ತು ಮಣ್ಣಿನ ತಲೇ ಭಾರದಿಂದೋ, ಇಲ್ಲ, ಜನಾನ್ನ ಕಂಡೇ ಹದ್ದೋ, ಬಗ್ಗಿದ್ ತಲೇ ಎತ್ತಿಲ್ಲ ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವು. ಏನೋ ಅವರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಪ್ರೇತಕಳೆ ಮೂಡಿತ್ತು. ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅನಾತ್ಯರು, ಇಂದ್ರಜಿತು ಇತ್ಯಾದಿ, ಇತ್ಯಾದಿ—ಎಲ್ಲಾ ಕೂತಿದ್ದು.

ಆಗ್ಲೆ ತನ್ ಕಿರೀಟಾನಾ ಸರ್‌ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಬೊಜ್ಜ ದೇಹಾನ ಕುಣಿಸ್ತಾ ವಿಭೀಷಣನ ವೇಷಧಾರಿ ವಾಮನಮೂರ್ತಿ ಸಭೆಗೆ ಧಾವಿಸ್ತ. ಶ್ರೀರಾಮನು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ಬಿಡಾರ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಂಡು ಓಡಿ ಬಂದು ಅಣ್ಣನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವ ದೃಶ್ಯ ಆದು.

ಭರದಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಅವನು ಬೇಗಬೇಗನೇ ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ, ಚೇಳು ಚೇಳು—” ಎಂದು ಒಂದೇ ಸಮನೇ ಕೈಯನ್ನು ಬೀಸುತ್ತಾ ಕಿರುಚಿದ “ಹಗ್ಗಕ್ಕೇ ಹದ್ದೊನ್ನ ಮೇಲೆ ಹಾವ್ ಎಸ್ದಹಾಗಾಯ್ತು” ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವ್ರಿಗೆ. ತಾನೆಲ್ಲಿದೀನಿ, ಏನ್ನೇಳ್ ಬೇಳು ಎಲ್ಲಾ ಮರೆತು “ಚೇಳಾ . ? ಎಲ್ಲಿ...ಎಲ್ಲಿ....” ಎಂದು ಒಂದೇ ಬಾರಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹಾರಿದ್ದು. ಶಾಲಾ ಬೆಂಚುಗಳಿಂದ ಜೋಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದ ರಂಗಮಂಟಪ ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವರ ಭಾರದಿಂದ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟಿತು. ಸಭೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಅನಾತ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ರಟ್ಟಿನ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನೇ ಝಳಪಿಸುತ್ತಾ ರಂಗಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚೇಳಾನ್ನೇಷಣೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕೋಲಾಹಲವೇರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಷ್ಟಲ್ಲಿ ಗಾಯಗೊಂಡ ಬುಳ್ಳಪ್ಪನವನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದು. ಎಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸ್ಥಿಮಿತಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಾಮನಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಚೇಳಾನ್ನೇಷಕರೆಲ್ಲಾ ಮುತ್ತಿ “ಎಲ್ಲಯ್ಯಾ ಚೇಳು?” ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವನು ಮೆತ್ಗೆ “ಚೇಳೂ ಇಲ್ಲ, ಹಾವೂ ಇಲ್ಲ, ನಾನ್ ಹೇಳ್ಬೇಕಾಗಿದ್ದ “ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ ಕೇಳು, ಕೇಳು ಅನ್ನೋಕ್ ಒದ್ದು, ಅಣ್ಣಯ್ಯಾ ಚೇಳು ಚೇಳು ಅಂದ್ರೆ ಅದಕ್ಕಿಷ್ಟೆ ಅವಾಂತ್ರಾ ಮಾಡ್ಬೇಕೆ?” ಅಂತ ಗೊಣಗ್ತ.

ಅಷ್ಟಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಟ್ಟಿದ್ದ ಚಿರವೆಲ್ಲ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಅಂತೂ ಶ್ರೀರಾಮ ಬರದೇನೇ ರಾವಣನನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರ್ದದ್ದಾ ಗಾಯ್ತು.

—ಎಂ. ಆರ್. ರಂಗರಾಜನ್

ಪತ್ರಕೃತ್ತರ

ಶ್ರೀರಾಮರಕ್ಷೆ

ತಾ||
ಮುಂಬಯಿ.

ಕ್ಷೇಮ.

ಭವಿಷ್ಯತ್ ದಂತ ವೈದ್ಯಚೂಡ ಗುರುರಾಯನಿಗೆ,

ಅಯ್ಯಾ,

ನಿನ್ನ ಪತ್ರ ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿ ಒಂದು ವಾರವಾಯಿತು. ಕೈಗೆ ತಲಪ ಬೇಕಾದ ಪತ್ರ ಕಾಲಿಗೆ ತಗುಲಿದ ಬಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಕೌತುಕ ಬೇಡ ನಾನು ಕೋಣೆಗೆ ಬೀಗಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಅಂಚೆಯವ ಬಾಗಿಲ ಸಂದಿ ಯಿಂದ ನಿನ್ನ ಕಾಗದವನ್ನು ಎಸೆದಿರಬೇಕು. ನಾನು ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಒಳ ನುಗ್ಗಿ ದಾದ ಕಾಲಿಗೆ ತಾಕಿದ್ದು ನಿನ್ನ ಪತ್ರವೇ. ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ಮುತ್ತಿಕ್ಕಿ ಎಂಬ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ನಾನು ತಕ್ಷಣವೇ ನಿನ್ನ ಪತ್ರಕೃತ್ತರ ಬರೆಯಲು ಬಿಲ್ ಕುಲ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಕಾರಣಗಳು ಮುಳ್ಳೂರಿನ ಮುಳ್ಳಾದ್ರಿಯಷ್ಟಿವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ 4" x 2" ಕಾರ್ಡಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೇಳು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಒಂದೆರಡು ಕಾರಣ ವನ್ನಾದರೂ ಲಿಖಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿನ್ನ ಸಂಶಯಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಲಾರದು.

ಮುರಾರ್ಜಿಯವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಡು, ಕವರುಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿರುವುದು ತಿಳಿದ ವಿಷಯವೇ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ-ನಿನ್ನ ತೀರದ ಮುಗಿಯದ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅಂಚೆಯ ಮೂಲಕ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೇಳು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮುಂಬ ಯಿಗೂ ಮುಳ್ಳೂರಿಗೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆಯೆಂದು ನೀನು ನಂಬುತ್ತೀಯಾ? ಮುಳ್ಳೂ ರಿನ ವಿಶ್ರಾಂತಿ, ಆರಾಮ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಕಾಸು ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಿಕ್ಕಲಾರದು. ಆ ಗತ ಕಾಲದ ವಿಶ್ರಾಂತಿಯ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಗಲಾಯಿ ವಿಲಾಸವನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು, ಹಿಂದಿನ ಜೀವನ ಮರಳಬಾರದೇ ಎನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನೀನೂ ಆ ಜೀವನ ದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾಗಿ ದಂತವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಗಳಿಸಲು ಹೊರಟಿದ್ದೀಯಾ. ಅದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ನಿನ್ನ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ

ನೀನು ದಂತ ವೈದ್ಯದ ಷಾಪು ತೆಗೆದಾಗ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರಾಮ ನಿನಗೆ ಲಭಿಸಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯೂ ನನಗಿದೆ. ಇರಲಿ, ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ 'ದುಡಿತ — ನಿದ್ದೆ — ಊಟ — ದುಡಿತ — ನಿದ್ದೆ — ಊಟ ...' ಎಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುವ ತಲೆಸಾಡು ನನ್ನ ದಾಗಿರುವಾಗ, ಆರಾಮವಾಗಿ ಕೂತು, ಲೋಕಾಭಿರಾಮವಾಗಿ ಪೆನ್ನು ಹಿಡಿದು, ರಸವತ್ತಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಲಿಖಿಸುವ ಪುಣ್ಯ ನನಗೆಲ್ಲ ಲಭ್ಯ? ಮುಂಬಯಿಯಿಂದ ಹೊರಡುವ ಪತ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ತ ತ ಧ ಧ ನ ಪತ್ರಗಳೇ, ಅಂದರೆ ತರಲೆ ವ್ಯಾಜ್ಯದ ಕಛೇರಿ ಪತ್ರಗಳು. ಧನ ಸಂಚಯದ ಮುಲ್ತಾನಿಗಳ ಪತ್ರಗಳು, ಎರಡೇ ವಿಧ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಸದರಿ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ನನ್ನ-ನಿನ್ನ ಪತ್ರಬಾಂಧವ್ಯ ಕುಂಠಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ತಗುಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಮೂಲಕ ರುಜು ಪಡಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ನೀನು ದಂತ ವೈದ್ಯನಾಗುವ ಬಯಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೀಯಾ. ಆದರೆ, ಅಲ್ಲವೋ ರಾಯ, ಹಿಂದೆ ನೀನು ಫಿಲಂ ಸ್ಟಾರ್ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಧೈಯವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಮನೋಜನ ಕ್ರಾಪು, ಪ್ರದೀನನ ಮೀಸೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, "ನಜಾನೆ ಕೆದರ್ ಹೈ ಮೇರಾ ಹಸೀನಾ" ಅಂತ ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ ಅದನ್ನು ಮರೆತೆಯಾ? ನಂತರ ಅರಿಯಕ್ಕೂಡಿ ರೀತ್ಯಾ ನೀನು ಗಾನ ಭೂಷಣನಾಗಬೇಕೆಂದು, ನಿನ್ನ ತಲೆಯನ್ನು ಬಾದಾಮಿ ಮುಂಡನ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಗೋಸ್ವಾದದ ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸಂಕೇತಿ ಮೇಷ್ಟ್ರರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ 'ಸಾ....ಪಾ....ಸಾ ...' ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ ಆ ಜನ್ಮವೆಲ್ಲಾ ಕಳೆಯಿತೆ? ಅಂತೂ ದಂತ ಧನ್ವಂತರಿಯಾಗುವುದೇ ನಿನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಜ್ಜನದೇನು ತಪ್ಪು? ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ನಿನ್ನ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಿಂತ ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ವಾಶಿಯೆಂದು ತೋರುತ್ತೆ. ನೀನು ಏನೇ ವೇಷ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೂ, ಅವತಾರ ತಳೆದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಕುಮ್ಮಕ್ಕು ಇದ್ದೇ ಇದೆ.

ನೀನು ನನ್ನ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಲ್ಲಿನ ಇಲಾಜು ಮಾಡುವ ಅಭಿಲಾಷೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದೀಯಾ. ಮುಫತ್ತಾಗಿ ಇಲಾಜಾಗುವುದಾದರೆ ಯಾಕೆ ಬೇಡ? ಹಾಗೇ ಆಗಲಿ, ನನ್ನ ಹಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಳಚಿಹೋದ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಜಾತಾ ಮೂವತ್ತು ಹಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪುನರುಜ್ಜೀವನಗೊಳಿಸುವ ಆಲೋಚನೆ ನನಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿನಗೆ ಆ ಭರವಸೆ ಕೊಡಲಾರೆ. ದಂತ ಕಮಿಟಿಯವರು ಸ್ನಾತಕ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡುವ ಯೋಗ್ಯತಾಪತ್ರವನ್ನು ನೀನು ನನಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಮೇಲೆಯೇ ಆ ಮಾತು.

ನಮ್ಮ ಭೂತಕಾಲದ ದೋಸ್ತಿಗಳಾದ ರಾಮಿ, ನಟಭಯಂಕರ ಶ್ರೀಹರಿ ಎಲ್ಲರೂ ದೊಡ್ಡ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿದ್ದಾರಂತೆ. "ನೀನು ಎಮ್ಮೆಯಾದರೂ ನಿನಗೆ

ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ತಾವೇದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಿ” ಅಂತ ನನ್ನ ಅನುಜ ಕಾಗದ
ದಲ್ಲಿ ಕೆರಳಿದ್ದಾನೆ. ದಿಟವೇ ಬರಿ.

ನಿನ್ನ “ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ರತಿ” ಹಾಗೂ “ ಶೃಶಾನಶವ “ “ ಕತ್ತರಿಸಿದ ಕತ್ತು”
ಇತ್ಯಾದಿ ಭಯಂಕರ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗೆ ಗೆದ್ದಲು ಹತ್ತಿತೇ? ಅವೆಲ್ಲದರ ಒಂದು ಪಿಂಡಿ
ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸು ಇಲ್ಲಿ ರದ್ದಿ ವೇಪರನ್ನು ಕೆಲೋಗೆ ಎಂಟಾಣಿಯಂತೆ
ಮಾರಬಹುದು.

ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯನ ಮಕ್ಕಳ ಗತಿ ಏನಾಯಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರ ಕೈ
ಹಿಡಿಯುತ್ತೇನೆಂದು ಮೈ ಪರಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆಯಲ್ಲಾ ಏನಾಯಿತು? ಅವನ
ಕೊಳಕು ದಂತಾವಳಿಯನ್ನು ಉದುರಿಸಿ ಸೊಗಸಾದ 14 ಕ್ಯಾರೆಟ್ವಿನ ಒಂದು ಹಲ್ಲಿನ
ಸೆಟ್ಟನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡು ಆಗ ಅವ ಕೈವೆ ತೋರಿಯಾನು. ನಿಮ್ಮ ಡಾಕ್ಟರು
ವೆಂಕೋಬಿಯವರು ದೂರವ್ರಾಚ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರೆ? ಬಾಕಿ ನಂತರ.

ಇತಿ

—ಕೆ. ಎನ್. ಕಿಟ್ಟನ್

ಇವರೇಕೆ ನನ್ನ ಯಜಮಾನು, Observatory ಲಿ ಅಫೀಸರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ರಂಗಜ್ಜೆಯ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ

ಮಸಕುಮಸಕು ಕತ್ತಲೆ ಬೆಳಗಿನ ರೂಮು ೪-೪-೩೦ರ ಸಮಯ. ಮಲಗಿದ ಕೋಣೆಗೆ ಯಾರೋ ಮೆಲ್ಲಗೆ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಅದರೂ ಹೆದರದೆ ಮುದುಕಿ ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಗಿದ್ದಳು. ಒಂದ ಪ್ರಾಯದವರು ಸದ್ದುಗದ್ದಲ ಮಾಡದೆ ಮುದುಕಿಯ ಕಾಲುಗಳೆರಡನ್ನೂ ಜೋಡಿಸಿ ಹಳೆ ಸೀರೆಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿದರು. ಹಳೆ ಪಂಚೆಯಿಂದ ಆಕೆಯ ಕೈಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಆಮೇಲೆ ತುದಿಗಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಬಾಗಿಲನ್ನು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಎಳೆದುಕೊಂಡರು.

ಸುಮಾರು ೫-೨೦ ಆಗಿರಬಹುದು. ತಿರುಗಿ ಪ್ರಾಯದವರು ಮುದುಕಿಯಿದ್ದ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದರು. ದೀಪ ಹಚ್ಚಿದರು. ಮುದುಕಿ ಇನ್ನೂ ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ಕಾಣಿಸಿತು. ಬೇಗ ದೀಪ ಆರಸಿ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋದರು.

ಅರು ಗಂಟೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸೂರ್ಯನ ಬೆಳಕು ಕೋಣೆಯ ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಮುದುಕಿಯ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿತು, ಆಗ ಮುದುಕಿ ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಳು.

ಕರಾಗ್ರಿ ವಸತಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕೈ ಎತ್ತಲು ನೋಡುತ್ತಾಳೆ. ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಯ್ಯೋ! ನನ್ನ ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಕೂಗಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು! ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಪ್ರಾಯದವರು ತಿರುಗಿ ಕೋಣೆಗೆ ಬಂದರು. ಬಂದವರೇ ನಗುತ್ತ ನಗುತ್ತ ಕೇಕೆ ಹಾಕುತ್ತ,

“ ರಂಗಜ್ಜೆ! ಇವತ್ತು ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ. ನಿಂಗಿ ಜ್ಞಾಪಕ ಇದೆಯೇ! ಇವತ್ತು ಯಾವ ಮನೆ ಕೆಲಸಾನೂ ನೀನು ಮಾಡಕೂಡದು. ಎಲ್ಲಿ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಬಿಟ್ಟು ಬಚ್ಚಲಮನೆ ಒಲೆಗೆ ನೀರು ಹಾಕಿಬಿಡ್ತಿಯೋ ಅಂತ ಬೇಗ ಎದ್ದು ಬಂದು ನಿನ್ನ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದೆವು, ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚಿಸಿ ನೀರು ಕಾಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚಿ ಕಾಫಿ ಕಾಯಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಬ್ಬದ ಅಡಿಗೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ನಿನ್ನ ಜತೆಗೆ ಹೋಗ್ತಾರಲ್ಲಾ ಆ ಇಬ್ಬರು ಮುದುಕಿಯರನ್ನೂ ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ಊಟ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಕರೆದಿ

ದ್ವೇವೆ. ಮುದುಕೀರು ತಿನ್ನೋ ಅಂತಹ ಗುಳಪಾವಟೆ, ಹಲ್ವ ಇಂತಹ ತಿಂಡಿಗಳನ್ನೇ ಮಾಡೋ ಏರ್ಪಾಡಿದೆ. ಈಗ ಏಳಬಹುದು. ”

ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾ ಕಟ್ಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೊಮ್ಮಗ, ಮೊಮ್ಮಸೊಸೆ ಇಬ್ಬರೂ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಬಿಚ್ಚಿದರು. ಅಜ್ಜನ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ನೀನು ಸ್ನಾನಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಬಂದು ದೇವರಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೇ ನಾವು ಮಾಡಿಟ್ಟರೋ ತಿಂಡಿ ಕಾಫೀನ ತಿನ್ನಬೇಕು. ಆ ಮೇಲೆ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಮಾಡಿಕೋ. ಆದರೆ ಅಡಿಗೆ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಮಾತ್ರ ಸುಳಿಯಬಾರದು. ಉಗ್ರಾಣದ ಕಡೆ ತಲೆ ಹಾಕಬಾರದು ಅಂತ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದರು.

“ಏನು ಹುಚ್ಚೋ! ನಿಮಗೆ. ಮುದುಕೀಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಯಾರು ಮಾಡ್ತಾರೋ! ನನ್ನ ಯಾಕೆ ಸತಾಯಿಸ್ತೀರೋ” ಎಂದು ಅರೆ ಮುನಿಸು, ಅರೆ ನಗೆಯಿಂದ ರಂಗಜ್ಜ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಳು.

ಸ್ನಾನ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದು, ದೇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಪೂಜೆ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಡಿ, ನಡುಮನೇಲಿ ಬಂದು ಕೂತಳು. ಮೊಮ್ಮಗನೇ ಮೊದಲು ನೀರು ತಂದಿಟ್ಟಿದ್ದು. ಮೊಮ್ಮಸೊಸೆ ಮೆದುವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ತಂದಿಟ್ಟಳು. ನಂತರ ಮೊಮ್ಮಗ ಕಾಫಿ ತಂದಿಟ್ಟ. ನೀನು ತಿಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ತಿನ್ನೋದು ಎಂದು ಇಬ್ಬರೂ ಹಠ ಹಿಡಿದು, ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಈಗ ನಾವು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗ್ತೀವಿ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನೀನು ತಲೆ ಹಾಕಕೂಡದು. ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾರೂ ಮಾಡಿಕೊ ಅಂತ ಆಣೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಳಿ, ಸೆರಗಿನ ನೆರೆಯನ್ನು ಸೊಂಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊಮ್ಮ ಸೊಸೆಯೂ, ಪಂಚೆಯನ್ನು ಅಯ್ಯರ್ ಅಡಿಗೆಯವರ ತರಹ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಮೊಮ್ಮಗನೂ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋದರು.

ನಡುಮನೆಯಿಂದ ಮನೆ ಹೊರಗೆ ರಂಗಜ್ಜ ಹೋದಳು. ಹೂವು ತುಳಸಿ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕಿತ್ತು ತಂದು ನಡುಮನೆ ಬುಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟಳು. ನವರಾತ್ರಿ ಹಬ್ಬಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೂ ಬತ್ತಿ, ಗೆಜ್ಜೆ ವಸ್ತ್ರ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡಿಟ್ಟಳು.

ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆ ಸಮಯ. ನಡುಮನೆಯಿಂದಲೇ ಕೂಗಿದಳು. ಇದೇನೋ! ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಇನ್ನೂ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲ. ಅಡಿಗೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿ ತಿರುಗಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇಧೀರಾ! ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. “ಇಲ್ಲ ಅಜ್ಜೀ! ಅಡಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಸಾಗಿದೆ. ಊಟದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬಿಸಿಮಾಡಿ ಒಗರಣೆ ಹಾಕಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಅಣಿಯಾಗಿಬಿಡುತ್ತೆ. ನಿನ್ನ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬರೆದು

ಇಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ. ಈವತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಗದ ಬರೆದು ಹಾಕಬೇಕು ಅಂತ ಯೋಚಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಳಾಸಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದೀವಿ ಹದಿನೆಂಟು ಹೆಸರುಗಳಾಯ್ತು. ನಿನ್ನ ಕೇಳದೆ ಪಟ್ಟಿ ಮುಗಿ ಸುಕ್ಕೇ ಆಗುತ್ತೇ ಎಂದು ನೋಡ್ತಾ ಇದ್ದೀವಿ ಎಂದು ಮರುತ್ತರ ಬಂತು.

ಹನ್ನೊಂದೂವರೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರು ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದರು ಇಬ್ಬರ ಮುಖಗಳೂ ಬೆವತ್ತು ಹೋಗಿದೆ ಸುಸ್ತು ಬಡಿದ ಕಳೆ ತುಂಬಿದೆ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ರಂಗಜ್ಜಿ ನೋಡಿದಳು ಇವರನ್ನು.

"ಸಾತಕ್ಕನ್ನ ಪಾತಕ್ಕನ್ನ ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಬರಹೇಳಿದ್ದೀರಿ?" ಎಂದು ಕೇಳಿದಳು. "ಸಾತಕ್ಕ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರ್ತೀನಿ. ಬರೋವಾಗ ಪಾತಕ್ಕನ್ನೂ ಕರಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ" ಅಂತ ಹೇಳಿದಳು, ಮೊಮ್ಮನಿಸೆ.

"ಅಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿನ ತನಕ ಏನ್ನಾಡ್ತೀರೋ? ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತು ಕೊಳ್ಳಿ ಮೊಮ್ಮಕ್ಕಳ ಪಟ್ಟೀನ ಮುಗಿಸಿ. ಬಚ್ಚಲಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ. ಆಮೇಲೆ ಪಟ್ಟೀನ ನೋಡೋಣ" ಅಂತ ಹೇಳಿ ರಂಗಜ್ಜಿ ಬಚ್ಚಲಮನೆಗೆ ಹೋದಳು. ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಆಗಿರಬಹುದು. ಅವಳು ಹಿಂತಿರುಗಿದಾಗ. ಎರಡು ಕೆಂಡರೊಟ್ಟೀನ ಕೈಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಳು, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹಗೂರಾಗಿ ಬೆಣ್ಣೆ ಹಚ್ಚಿತ್ತು. ತೆಳುವಾಗಿ ಉಪ್ಪಿನಕಾಯಿ ರಸ ಹಾಕಿತ್ತು. "ಇದನ್ನೂ ತಿನ್ನಿ ; ನೀವು ತಿಂತಾ ಇರೋವಾಗ ಈ ಪಟ್ಟೀನ ನೋಡ್ತೀನಿ" ಎಂದಳು.

ಇದು ಹ್ಯಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ, ಯಾಕೆ ಮಾಡಿದೆ. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಬಾರದು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಜತೆ ಜತೆ ಧ್ವನಿಗಳು ಕೇಳಿದುವು. ಅಡಿಗೆ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಉಗ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಕಾಲಿರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೆಲ್ಲೂ ಕಾಲಿರಿಸಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ತಿನ್ನಿ ಆರಿಹೋಗುತ್ತೆ, ಅಂತ ರಂಗಜ್ಜಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಳು.

"ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ರಂಗಜ್ಜಿ ! ಬಚ್ಚಲಮನೆ ಒಲೇಲಿ, ಕೆಂಡ ರೊಟ್ಟೀನ ಇಷ್ಟು ರುಚಿಯಾಗಿ ಹೇಗೆ ಬೇಯಿಸಿದೆ" ಅಂತ ಇಬ್ಬರೂ ಚಪ್ಪರಿಸುತ್ತಾ ತಿಂದರು.

ಒಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಪಾತಕ್ಕ ಸಾತಕ್ಕ ಇಬ್ಬರೂ ಬಂದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಊಟ ಆಯಿತು.

"ನಮ್ಮ ಕಾಡಹರಟೆ, ಗತವೈಭವ, ತುರುಬಿನ ಮೋಜು, ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾವು ನಾವು ಮಾತನಾಡಿಕೊಂಡೇವಿ, ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿ

ಕೊಳ್ಳಿ” ಎಂದು ರಂಗಜ್ಜಿ ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಯನ್ನು ದಂಪತಿಗಳು ಅನುಮೋದಿಸಿ ತಮ್ಮ ಕೊಠಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡರು. ದುಡಿದು ಸುಸ್ತಾಗಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಿನ ರೂಮಾದಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಏಳದವರು ಇಂದು ಎದ್ದಿದ್ದರು ಮಲಗಿದ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಗಾಢನಿದ್ರೆ ಬಂತು.

* * * *

“ನೋಡು ಸಾತಿ! ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಿಂದ ಈ ಹುಡುಗು ಮುಂಡೇವು ಥರಪರಗುಟ್ಟಾ ಇದ್ದಿದ್ದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನುಮಾನ ಬಂತು. ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರೆದಿದ್ದೀವಿ ಅಂತ ನಿನ್ನೆ ಹೇಳಿದಾಗ. ಅನುಮಾನ ಹೆಚ್ಚಾಯ್ತು. ಆ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಬಂತು. ಇವರುಗಳು ಮದುವೆಯಾದ ದಿವಸ ಇವತ್ತು. ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ಇವರ ಮದುವೆಯಾದಾಗ, ನನ್ನ ಹುಟ್ಟಿದ ಹಬ್ಬ ಕಣೋ ಇವತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಎರಡೊಂದಾಯಿತು ಅಂತ ಏನೋ ಮಾಡ್ತಾರೆ ಅಂತ ಊಹಿಸೋದು ಕಷ್ಟವಲ್ಲವಲ್ಲ! ಏನೋ ಗುಸು ಗುಸು ಪಿಸು ಪಿಸು ಮಾತನಾಡಿ ಕೊಂಡಾಗ ನಾನೂ ಹುಷಾರಾದೆ.

ಹಿಂದಿನ ದಿವಸವೇ ಕೆಂಡರೊಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕಾದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಚ್ಚಲ ಮನೆ ಬಡುವಿನ ಮೇಲಿರಿಸಿದೆ. ಬೆಳಗಿನ ರೂಮು ಸಾಲ್ಕು ಗಂಟೇನ ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೇಲಿ ಬಡಿದರು. ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಬಂದು ನಾನು ನಿದ್ರೆ ಮಾಡ್ತಾ ಇದ್ದೀನಿ ಅಂತ ತಿಳಿಸ್ತಾಂಡು ಕೈಕಾಲು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರೇ ಎಲ್ಲಾ ಮನೆ ಕೆಲಸಾನೂ ತಾವು ತಾವೇ ಮಾಡಿದರು. ಎಷ್ಟು ಆದರ ಅಂತಿ? ಮುದುಕಿ ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡುಲ್ಲವಲ್ಲ! ಎಂದು ರಂಗಜ್ಜಿ ಹೇಳಿದಳು.

ಪಾತಕ್ಕನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಟ್ಟೆಕಿಚ್ಚು ಬಂದಿದ್ದಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೇ ಅವಳಂದಳು ರಂಗು! ನಿನ್ನ ಈಗೇನೋ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಮುದ್ದಾಡ್ತಾರೆ ಕಣೆ! ಅವರಿಗೊಂದು ಮಗು ನಾಗಿದ್ದರೆ ನೀನು ಇಧೀಯಾ ಅಂತ ಕೇಳುತ್ತಲೂ ಇರಲಿಲ್ಲ” ಎಂದು.

ನಿಟ್ಟುಸಿರಿಟ್ಟು ರಂಗಜ್ಜಿ ಅಂದಳು. “ನನ್ನ ಕಣ್ಣೆದುರಿಗೆ ಇವರಿಗೊಂದು ಮಗು ಆಗಲಿ ಅಂತ ಕಂಡ ದೇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹರಕೆ ಹೊತ್ತಿದೇನಮ್ಮ! ಇನ್ನೇನು ತಾನೇ ಮಾಡಲಿ?” ಎಂದು.

—ಬಚ್ಚ

—

ಸೋಮಾರಿಕ

ಶೀನಪ್ಪನವರು ತಲೆ ಮೇಲೆ ಕೈಹೊತ್ತು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ತಾವೇ ಪಿಟಿಪಿಟಿ ನಾತಾಡುವರು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಲೋಚ್ ಗುಟ್ಟುವರು. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಅಂಜನೇಯನ ಗುಡಿ ಕಡೆ ನೋಡುವರು. ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿಷಯ ಅಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದಿತ್ತು. ಸಂಪತ್ತೈಯಂಗಾರ್ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ಎಂದು ಚಡಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಮೂಗನ್ನು ತುಂಬುವ ಕಡೆ ಎಂಟು ಸಲ ತುಂಬಿದ್ದರು ನೆಶ್ಯದಿಂದ! ಗಂಟಲ ತನಕ ತುಂಬಿದ ಸುದ್ದಿ ವಾಂತಿ ಮಾಡ ಡಿದ್ದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಸತ್ತೇಹೋಗುವರೋ ಅನ್ನುವ ವತ್ತಡದಲ್ಲಿ ವದ್ಯಾಡು ತ್ತಿದ್ದರು.

“ ಏನು ಶೀನಪ್ಪ, ಇನ್ನೂ ಅಯಂಗಾರಿ ಬರಲಿಲ್ಲೇ ?” ಅನ್ನುತ್ತ ಬಂದವರು ವೆಂಕಟಪತಿ ನಾಯ್ಡುಗಳು.

“ಬನ್ನಿ ಆಗಲಿಂದ ಕಾಯ್ದಿದೀನಿ ಯಾರೂ ಬರಬೇಡವೇ....” ಎಂದು ಸೋಮಾರಿ ಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿದು ಕೂತರು. ನಮ್ಮ ವೇಟೆಯ ಮೂಲೆ ಅಂಗಡಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತು ಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ದಿನಂ ಪ್ರತಿ ಅದು ಕೇಳಿದ ಈ ರಿಟ್ಟಿರ್ಡ್ ಇಸಮು ಗಳ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅದೆಷ್ಟು ವೈಭವದಿಂದ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಿತ್ತೋ. ಆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೋಮಾ ರಿಕ ಎಂದೇ ನಾಮಕರಣವಾಗಿದ್ದು, ಈ ಧುರೀಣರು ಸದಾ ಕೂತು ಪ್ರಪಂಚದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವಿತ್ತು. ಯು. ಎಫ್. ಓ. ಇರುವ ಅಮೇರಿಕಾ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ಇದು ಸೋಮಾರಿಕಾ—ಅಲ್ಲಿಯ ಚರ್ಚೆ ಮಾತೂ ಇಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶೀನಪ್ಪನವರು ರಿಟ್ಟಿರ್ಡ್ ಮಿಲಿಟ್ರಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟು — ಸಂಪತ್ತೈಯಂಗಾರ್ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಎಣಿಸಿ ರಿಟ್ಟಿರಾದ ಸರಾಫರು. ನಾಯ್ಡು ಚಿಕ್ಕ ವಯ ಸ್ಸಿಗೇ ವಕೀಲಿಯಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ನಿವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದರು ಈ ಮೂರು ಮಂದಿ ಮುಖ್ಯರು. ಉಳಿದ ಚೌಡಪ್ಪ ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲು ಸಬ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಮಾಸ್ತರು. ರಂಗಣ್ಣ ರಿಟ್ಟಿರ್ಡ್ ವೈಲ್ಡ್‌ನ. ಸಾಂಬಮೂರ್ತಿಗಳು ರಿಟ್ಟಿರಾಗೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇವರು ಹುಟ್ಟಿದಾಗಲೇ ಅವಾರ ಆಸ್ತಿ ಕರಗಿ ನೀರಾದದ್ದು. ಸೂರ್ಯಾ

ಚಾರಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಕೃಸಾಲಿ. ಚಂದಪ್ಪ ಕಾಮತರು ರಿಟೈರ್ಡ್ ನಳವಾಕ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಹೀಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತಿದ್ದವರು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿ ನಿವೃತ್ತರೆ.

ಶೀನಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ಆಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಈ ಕಟ್ಟಿಯಲ್ಲೇ ತೀರ್ಪನ್ನಿತ್ತು ಕೈ ತೊಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರ ಒಂದೇ ದೋಷವೆಂದರೆ ಇಡೀ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಇದ್ದು ಸಂಪತ್ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮಾತೇ ಆಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ,

ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೌಡಪ್ಪನವರಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಂದೇಹ; ಈ ಸೋಮಾರಿ ಕಟ್ಟಿ ಕಾನ್ಸರೆನ್ಸು ಸಂಪತ್ತೈಯಂಗಾರು ಸತ್ತಮೇಲೆ ನಿಂತೇಹೋಗುತ್ತೈನೊಂತ !!

“ಇನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಇವ ಮಾವಳ್ಳಿಯವಾ!”—ಎಂದು ಅನ್ನುತ್ತಾ ಚೌಡಪ್ಪನವರು ಕಾದು ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು.

“ಅವರು ಬಂದಲ್ಲದೆ ಶೀನಪ್ಪ ಬಾಯೇ ಬಿಡುವವರಲ್ಲ ಅಲ್ಲವಾ!”—ಎಂದು ತಂಬಾಕು ತುಂಬಿದ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು. ಚಂದಪ್ಪಕಾಮತರು

....ಈ ಮಾತಿಗೆ ಬಹು ದುಃಖವಾಯ್ತು ಶೀನಪ್ಪನವರಿಗೆ. ತಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ ಪೂರ್ಣ ಮಾತನ್ನ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಸಂಪತ್ತೈಯಂಗಾರ್ಯರರೊಬ್ಬರೇ ಎಂದು ಹೇಗೆ ಈ ಮೂರ್ಖರಿಗೆ ತಿಳಿ ಹೇಳುವುದು!

“ಅಕ್ಕೋ ಬಂದರು ಬಂದರು.”

ಬಂದು ಕೂತರು.

“ಬನ್ನಿ ಮಿಸ್ಟರ್ ಸಂಪತ್ತೈಂಗಾರ್....ಯಾಕೆ ಲೇಟು!”

“ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರಟೆ ಆ ಸುಬ್ಬುಡು ಸಿಕ್ಕಾ!”

“ಯಾವ ಸುಬ್ಬುಡು?”

“ಅವನೇ ಶ್ರೀಮದ್ ಗಾಂಭೀರ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಕಾರಿಣಿ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಾಯಕ ಸಂಘದ ಖಜಾಂಚಿ.”

“ಇನ್ನೂ ರಿಟೈರಾಗಿಲ್ಲ ಅವನೂ”—ಶೀನಪ್ಪ.

“ಸುಳ್ಳ ವಯಸ್ಸು ಕಳ್ಳ ಜಾತಕ—ಹ್ಯಾಗೆ ರಿಟೈರಾಗಬೇಕು?”

“ಅದು ನಿಜವೇ....ನಾವುಗಳೇ ಸಾಚಾ ವಯಸ್ಸು ಕೊಟ್ಟು ಊರಗೆ ಮುಂಚೆ ರಿಟೈರಾಗೋಕೇ....ಕೆಲಾಡಿಗಳಪ್ಪ ಅವರೂ....” ಶೀನಪ್ಪ ತೋಡಿಕೊಂಡ.

“ನಮ್ಮ ಕಾಲಾಂದ್ರೆ ಧರ್ಮರಾಯನ ಕಾಲ ಶೀನಪ್ಪಾ....ಎಂಥಾ ಆಫೀಸರು ಗಳು ವಿನುತಾನು....”

“ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಫೀಸರುಗಳ ಹತ್ರ ಇದ್ದೋನು ನಾನು ಎಂಥಾ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟು—
ಓ ಹೊ ಹೊ ಹೊ....ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತಾಡಿದರೆ ಥಂ ಥಮಾರ್....”

—ಇಡೀ ಸಭೆ ಎರಡೂ ಕಿವಿಗಳನ್ನೂ ಚಾಚಿತು ಶೀನಪ್ಪನ ಬಚ್ಚುಬಾಯಿಂದ
ಹೊರಬಿದ್ದ ಥಿಸ್ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಕಿವಿ ಕೊಡಲು

“....ಕರ್ಮಲ್ ಪಿಗ್, ಹೆಸರು ಕೇಳಿರಬೇಕು ಸಂಪತ್ತೈಂಗಾರೈ”

“ ನೆನಪಿದೆ ಷೂಟಿಂಗ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಅಂತ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ರು ಅವನಿಗೆ ನೂರು
ರೂಪಾಯಿ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷ್ ಮಾಡಿದ್ದು. ನಾನೇ ಅವನ ಬಟ್ಲರ್ ಕೈಲಿ ಕೊಟ್ಟು
ಕಳಿಸಿದ್ದೇ ..”

“ ಹಾಂ! ಅವನೇ ಪಿಗ್ ದೊರೆ...ಅವನ ಬಂಗ್ಲೆ ನೋಡಿದ್ದೆ....”

“ ನೋಡಿದ್ದೆ ಅಂತೀರಲ್ಲಾ, ಕಾಕ್ಸ್‌ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಪಿಗ್ಸ್‌ಲೇನ್ ಅನ್ನೊ ರಸ್ತೆ
ಮಾಡ್ತಿದ್ದೇ ಇವನಿಗಾಗಿ....ನಾನು ಅಕೌಂಟೆಂಟು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿರಬೇಡವೇ? ಆ
ರಸ್ತೆ ಮಾಡಾಕೇ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಏಳು ಸಾವಿರ ಚಿಲೈ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರು
ಮಾಡಿದ್ದರು. ರೆಸಿಡೆಂಟ್ರು.”—ಶೀನಪ್ಪ.

“ ರೆಸಿಡೆಂಟ್ರು ಅಪ್ಪನದೇನು ಹೋಗಬೇಕು ಹಳೇ ಪುಗಸಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯ ಸಿಕ್ರೆ
ನಾನೂ ಸಾಂಕ್ಷ್ ಮಾಡೇನು”

—ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ನೋರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲ ಕಂಡ್ರೆ ಆಗದ ರಿ|| ಪೈ|| ರಂಗಣ್ಣನ
ವರು ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಿದ ಮೀಸೆ ತಿರುವಿದರು, ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡ ಹಲ್ಲು ಕಡಿದರು.

“ ಈಗ ಆಳ್ವಿರೋರೇನು ರೊಕ್ಕ ಕೊಟ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡ್ರೇನು
ವೈಲ್ವಾನೈ”—ಎಂದು ಎಲೆ ಅಡಿಕೆಯ ಜೊತೆ ತಂಬಾಕು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು
ಚಂದಪ್ಪ ಕಾಮತರು.

“ ಹಂಗಲ್ಲ ಕಾಮತರೇ— ಎಲ್ಲಾ ಲಾ ಪ್ರಕಾರ ,ನೆಡಿಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ....
ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಾತೆತ್ತಿದರೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಾಕೆ ಆಗ್ತಿತ್ತೆ? ರೊಕ್ಕದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಲ್ಲ ಇದು
ತತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆ-ನ್ಯಾಯಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಶ್ನೆ—ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ರಿಟ್ ಹಾಕಿ ಯಾರು
ಬ್ಯಾಡಾಂದು?”—ವಕೀಲ್ ನಾಯ್ಡು ಹೇಳಿದರು.

“ ನೀವು ಅನ್ನೋದು ಒಳ್ಳೇ ನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ವಕೀಲ್ರೇ...ಅಲ್ಲಾ ಆ ಹಳೇ
ರೆಸಿಡೆಂಟನಮ್ಮಾಲೆ ರಿಟ್ ಯಾಕೆ ಹಾಕಬೇಕು ಈಗ—ಆಗ ಅವನು ಆ ರಸ್ತೆ
ಮಾಡಿಸ್ತೆ ಇದ್ದಿದ್ರೆ ಈಗ ಯಾರು ಮಾಡಿಸ್ತಿದ್ರೂ! .. ಯೋಚನೆಮಾಡಿ ನೋಡಿ.”

“ಹೌದು ಹೌದು ಚಿನ್ನದಂತಹ ಮಾತು ...ಶೀನಪ್ಪನವರೇ — ಆಗೇನಾರೂ ಅವರು ಬಂಗಾರ ಗಳ ಕ್ಯಾರೆಟ್ ದೇ ಇರಬೇಕು—ಒಡವೆ ಮಾಡಿಸಬೇಡೀಂತ ಅಂದ್ರೆ? ಬೇಕಾದಷ್ಟೆ ಬಂಗಾರ—ಏನು ವಡವೆ ಮಾಡೊರಂತೆ ಆಗಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮಜ್ಜ ಸೂರ್ಯಾಚಾರಿ ಹೇಳೋನು ಚಿನ್ನದಂತಾ ಕಾಲ—ಬಂಗಾರದ ಹೊಗೆ ಹಾಯೋದು ಅಂಥ ಕಾಲ ...” ಅಕ್ಕಸಾಲಿ ಆ ಕಾಲದ ಚಿನ್ನದ ಮಾತಾಡುವಾಗಲೂ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರ ಬೆರಸಿದಂತೆ ಮಾತಾಡಿದ.

“ಅಲ್ಲೇ ಆಣ್ಣಾ ಅವರೇ—ಟನ್ ಗಟ್ಟಿ ಬಂಗಾರ ನೂರಾರು ವರ್ಷ ಹಡಗು ಹಡಗಟ್ಟಿ ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದರೂ ತೀರಲಿಲ್ಲಂತೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಬಂಗಾರ—ಲೂಟಿ ಹೊಡೆದು ಕಳ್ಳರ ಕೈಲಿ ರಾಜ್ಯ ಒಪ್ಪಿಸಿಹೋದ ದರೋಡೆಯವರನ್ನ ಏನು ಹೊಗಳ್ತೀರಿ ತಿಗಿರಿ ಸೂರಪ್ಪಾಚಾರಿ—” ಬ್ರಿಟಿಷ್ ನೋರನ್ನ ಬೈಯ್ಯದಿದ್ದರೇ ಜೇರ್ಣ ವಾಗದ ೦|| ಪೈ|| ರಂಗಣ್ಣ ನವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರು.

—ರಂಗಣ್ಣನವರ ಮಾತೊಂದ್ರೆ ಮೈಯೆಲ್ಲಾ ಉರಿ ಶೀನಪ್ಪನಿಗೆ, ಸಂಪತ್ ಅಯಂಗಾರಿಗೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ ಅವನ ರಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಇವರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಸುವು ಇತ್ತು. ಎಷ್ಟೆ ಆಗಲಿ ರಿಟ್ಟಿರ್ನ್ ಪೈಲ್ಡಾನ್ ಅಲ್ಲವೆ? “ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರವರು ಸೂಚಿಸೊ ಕಾಲ ಇದು. ಒಪ್ಪೊಂಡೆ ರಂಗಣ್ಣೋರೇ ಆಯ್ತು ಒಳ್ಳೆಯವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೇಕಾಲ, ಕೆಟ್ಟೋರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟ ಕಾಲ ಒಪ್ಪೊಳ್ಳೋಣ — ಈಗ ಬಂದಿರೋ ಇವರುಗಳೇನು ಮಾಡಿರೋದು? — ಆಯ್ತು ಹೆಂಗೋ ಅವರು ಹೋದರು. ಅವರು ದೋಚಿದ್ದು ಸಾಗಿಸಿದ್ದು ಈಗ ನೆನಸಿಕೊಂಡು ಗಾಳಿಲಿ ಬೈದರೆ ಗಂಟ್ಟು ನೋವು ಅಷ್ಟೆ ... ಈಗಿಂದು ಹೇಳ್ತೀ ...”

—ಚೌಡಪ್ಪನವರ ಈ ಪಾಯಿಂಟು, ೦|| ಪೈ|| ರಂಗಣ್ಣ ತಲೆ ಕೆರೆದುಕೊಳ್ಳು ವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

“ಔದು ಔದು ಇದೂ ಪೈಯಿಂಟೇ”—ಎಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿ ಎಂದು ಶೀನಪ್ಪನ ಕಡೆ ನೋಡಿದ.

“ಹಂಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಗೇನು ಕಡಿಮೆ? ಈಗ್ಲೂ ಆಗೋರಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ದಾಗ್ತಾಲೇ ಇದೆ....ಈಗ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡು ಅಂತ, ಪಾಪ ಬಡ ಜನ—ಬಂದ ಸ್ವದೇಶಿ ಕಸುಬಿನಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗ್ಲಿ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ದಾರ—ಹೊಲೆದ ಎಕ್ಕಡ —ಕುಟ್ಟಿದ ಕೊಟ್ಟಿದ ಅಕ್ಕಿ—ಮಾಡಿದ ಸಾಬೋನು—ತೆಗೆದ ಕೈಗಾಣದ ಎಣ್ಣೆ ಗಳನ್ನೆ ಕೊಂಡು—ಅಂಬರ್ ಚರಕಾಂದ್ರೂ ಅದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಕೈಕಸುಬಿನ ಸೊಸೈಟಿ ತೆಗದ್ದು—ಬೋರ್ಡ್‌ನ ಒಂದು ಸೊಗಸು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ....”

“ಎನು ಸೊಗಸು ಇದ್ದಲ್ಲಿ?”

“ಇದೆ—ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು .. ಇದನ್ನು ನೆಡಸೋರೆ ಯಾರಿಗೆ ಹೆಂಗೆ ಬೇಕೊ ಹಂಗೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡೋಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತೇ ಹೊತ್ತು—ಕೊಟ್ಟ ದುಡ್ಡು ಹ್ಯಾಗೆ ಖರ್ಚಾಗ್ತಾ ಇದೆ—ಅದರ ‘ಜಮಾ ಖರ್ಚು’ ರಸೀದಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲೇ ಅಂತ ನೋಡೋ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ...” ಶೀನಪ್ಪ.

“ಟೈಂ ಇಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹಳೇ ಕಾಲದಿಂದ ಎಲ್ಲಾರೂ ಎಲಾ! ದುಡ್ಡೆತ್ತಿ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯೋದ್ರಲ್ಲಿ ಕರ್ಚು ಮಾಡೋದು ಹ್ಯಾಗೇ.. ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಬಾರದು ಗ್ರಾಂಟು—ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಗಂಟು ಕರಗಿಸಬೇಕೆನ್ನೊ ಧೀರರು ಬಂದ್ರೇ ಹೊತ್ತು—ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚಾದದನ್ನು ನೋಡೋಕೆ ಟೈಂ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು?”—ಸಂಪತ್ತೈಯಂ ಗಾರ್.

“ಕೊಟ್ಟದಕ್ಕೆ ಮಾಡೋ ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಮಿಲ್ಲಿನ ಬಂಗಾರ ಸಣ್ಣದಲ್ಲೆ ಪಲಾವ್ ಮಾಡ್ಪಿದರಂತೆ” ನಾವು ಕಾನೂನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದು ಬರೇ ಮಾತಾಡಿ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ? ನಾನು ಹಾಕೋ ಪಾಟೀಸವಾಲಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡೋರ್ಯಾರು?”

“ಬೋರ್ಡ್—ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡ್”

“ಲೆಕ್ಕಾ ನೋಡೋರ್ಯಾರು?”

“ಯಾರು?...ಯಾರು”

“ಆರ್ಡರ್ ಆರ್ಡರ್ ಕೇಳಿದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ ನೀವೇ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಬೇಡಿ ಯಾರು?”

“ನಂಗೆ ತಿಳಿಸು ...ನನ್ನ ಕಾಮನ್‌ಸೆನ್ಸ್‌ಪ್ರಕಾರ ದುಡ್ಡು ಕೊಟ್ಟೋರು ಲೆಖ್ತು ಕೇಳಬೇಕು ನೋಡಬೇಕು....”

“ಮಿಸ್ಟರ್ ರಿ|| ಸ್ಕೂ|| ಮಾ|| ಜಾಡಪ್ಪನವರೇ ಇದು ಕಾಮನ್‌ಸೆನ್ಸಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ—ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ, ದುಡ್ಡು ಕೊಡೋರಿಗೆ ಅದರ ಲೆಕ್ಕ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಲ್ಲ. ತಿಳಿತೋ ಅವರು ದುಡ್ಡು ಕೊಡೋದು ಹ್ಯಾಗೆ ನಿಲೋಕಾಗತ್ತೆ”

“ನಿನ್ನಿದರೇನಾಗತ್ತೆ?”

“ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗತ್ತೆ—ನಷ್ಟವಾಗತ್ತೆ”

“ಯಾರಿಗೆ?”

“ಲೆಕ್ಕ ಇಡೋ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ ಹ್ಯಾಗೋ ಸಾಂಕ್ಷ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡ ವರಿಗೆ -” “ಆದ್ದರಿಂದಾ....ತಿಕ್ಕೊಳ್ಳ ಇದು ಬರೀ ಖಾದಿ ಬೋರ್ಡೊಂದೇ ಅಲ್ಲ.... ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಬಾಬುಗಳಿವೆ ...ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ದಾರಿ ಮಾಡ್ಕೊಂಡಿರೋ ಬಾಬುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಶೀನಪ್ಪನೋರೋ ...ನಿಮ್ಮ ಕರ್ನಲ್ ಪಿಗ್ಗೆ ಅವರವನೇ ರೆಸಿಡೆಂಟು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅನ್ಯಾಯವಿಲ್ಲ ...ಅಂತ ನಾನು ಒಪ್ಪೋತೀವಿ. ಆಗ ಆಗಿದ್ದನ್ನು ಅಂದು, ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗ್ತಿದೆ ನಾವು ಬಂದು ಸರಿಮಾಡ್ತೀ ವೀಂತ ಟೋಪಿ ಸರಿಮಾಡಿಕೊಂಡರಲ್ಲಾ ಅವರೇನು ಮಾಡಿದರೂ?...”

“ಆ ಪರಂಗಿ ಟೋಪಿಯವರು ಮಾಡಿದ್ದದ್ದನ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ....”

“ಅಂತಂದ್ರೆ ನಾವೀಗ ಯಾವ ಕಡೆ ಹೋಗ್ತಿದ್ದೀವಂತ ಆಯ್ತು?”

“ಯಾವ ಕಡೆಗೇನು ಸಂಪತ್ತೈಯಂಗಾರ್ರೇ! ದಿಕ್ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗ್ತಿದೇವೆ ಅಷ್ಟೆ.... ತಪ್ಪುಮಾಡೋದು, ಸಮಿತಿ ನೇಮಿಸೋದು - ಆ ಸಮಿತಿ ವರದಿ ಬರೋದರೊಳಗೇ ಇನ್ನೊಂದು ಅದಕ್ಕೂ ಥಾರಿ ತಪ್ಪು ಹೊರಬೀಳ್ತದೆ - ಅದಕ್ಕೊಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಸಮಿತಿ ಮಾಡೋದು - ಇದರ ಗಲಾಟೇಲಿ ಹಳೇ ಸಮಿತಿ ಮಾತೇ ಮುರ್ದೂಗತ್ತೆ.... ಹೀಗೇ ಹೋಗ್ತೀರೋದೇ ನಮ್ಮ ಹಣೇಬರಹ ...”

“ಅಂಥಾಗೇ ಶೀನಪ್ಪನೋರೋ - ರಿಟೈರಾದವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಏನುಮಾಡಿದಾರೆ ಇವರು - ನಾವುಗಳು ಜೀವಮಾನವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸವೆಸಿದೆವಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಗೋಳು ವಿಚಾರ್ನಿ ತುಟ್ಟಿಭತ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಬಾರದೆ?...”

“ಅಯ್ಯೋ ಸುಮ್ಮಿರೀಪ್ಪ ಯಾಕೆ ನನ್ನ ಕೈಲಿ ಮಾತಾಡಿಸ್ತೀರಿ ...ಸೊಗಸಾದ ವಿಷಯ ಪಿಗ್ ದೊರೆ ಡಬಲ್ ಬ್ಯಾರಲ್ ಗನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಹುಲಿ ಶಿಕಾರಿ ಮಾಡಿದ ಕಥೆ ಹೇಳೋಣಾಂತ ಇದ್ದೆ ಇವತ್ತು. ಬರೇ... ಧನ - ಜನದ - ಶಿಕಾರಿ ಹ್ಯಾಗೆ ಆಗ್ತಿದೇ - ಮ್ಯಾನ್ ಈಟರುಗಳು ಹ್ಯಾಗೆ ಸೊಸೈಟೀಲಿ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನ ಮಾಡ್ಕೊಂಡು ಹಾವಳಿ ಮಾಡ್ತೀನೋದೇ ಮಾತಾಯ್ತು ... ಹೋಗ್ಲೀ ಏಳಿ ಏಳಿ.... ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ಇದೇ ಸೋಮಾರಿಕಾಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಆ ಕಥೆ ಹೇಳೋವೆ ...”

—ಎಂದು ಹಸಿದ ರಿ|| ಹರಟೆ ಕಟ್ಟಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಂದಿನ ಸಭೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು.

—ದಾತರಥಿ ಧೀಕ್ಷಿತ್

ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿಯ ಮಿತವ್ಯಯಕ್ಕೆ

ಹಾಗೂ

ಪ್ರಕಾಶನಾನವಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ

ಬೆಂಗಾಲರ್

ಬಲ್ಬುಗಳು

ಬೆಂಗಾಲರ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್, ಬೆಂಗಳೂರು-೩

ನಮ್ಮ ಸೋಲಾ ಏಜನ್ಸಿ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

ಕಾದಂಬರಿಗಳು

ಹೃದಯ ರಾಣಿ	ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಚಡಗ	2-25
ಹೆಣ್ಣು - ಹೊನ್ನು - ಮಣ್ಣು	"	3-00
ಪ್ರೇಮ ದೇವತೆ	"	2-00
ಮನೆ ನಿನ್ನದು ಮನ ನನ್ನದು	"	3-00
ಮನೆ ತುಂಬಿದ ಮಡದಿ	"	2-00
ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಸೊಸೆ	"	2-00
ಬಾಳಮಂಜುಳು	ಎಂ. ಕೆ. ಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ	2-00
ಬಳಿನ ಪಥ	"	2-00
ಅಡವಿಯ ಹುಡುಗಿ	ಬಿ. ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	1-50
ಬಯಸಿ ಬಂದ ಹೆಣ್ಣು	ನಾಡಿಗೇರ ಕೃಷ್ಣರಾಯ	2-00
ತ್ರಿಕಂಕು ನರಕ	"	2-25
ರಾಣಿ ಮತ್ತೆ ಬರಲಿಲ್ಲ	"	2-00
ಪ್ರಣಯ ಕೋಲಾಹಲ	"	2-00
ಸುಂದರ ಸ್ವಪ್ನ	ಎಂ. ರಾಮಮೂರ್ತಿ	2-00
ಚೆಲುವೆ	ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಪುರಾಣಿಕ	2-25
ಹೊಸ ಹೆಂಡತಿ	"	2-00
ಅಣ್ಣನ ಹೆಂಡತಿ	"	2-00
ಮಂಗಳೆಯ ಮದುವೆ	ಮಾ. ಭೀ. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್	2-00
ಅಟೋರಿಕ್ನಾದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪರೆ	"	2-00
ಎಲ್ಲಾ ಅವನ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೆ	ತ. ರಾ. ಸು.	2-25
ಹೆಣ್ಣಿನ ಹೃದಯ	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಡುಪ	2-00
ಬಾಳಿನ ಹಾದಿ	ಮತ್ತೂರು ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	2-25
ವೀರಪಾಂಡ್ಯ ಕೆಟ್ಟಬೊಮ್ಮ	"	1-25
ಅಮೃತ ಹಸ್ತ	ಕೆ. ಎಸ್. ಸರಸ್ವತಿ	2-00
ಮೇಡಮ್ಮನ ಗಂಡ	ಬಿ.ಚಿ	2-00
ಮೂರು ಹೆಣ್ಣು ಐದು ಜಡೆ	"	2-00
ಅದೃಷ್ಟ ನಕ್ಷತ್ರ	ಅ. ನ. ಕೃ.	2-00
ಸುಂದರ ಸಂಸಾರ	"	2-25
ಶ್ರೀಮಂತ ಸುಂದರಿ	ಮೈ. ಸು. ಶೇ.	2-00

ಗೀತಾ ಏಜನ್ಸೀಸ್ - ಪೌರಾಸ್ತ್ರಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-2

Printed by B. S. Iyengar, Bangalore-2

Publisher—B. N. Gupta.

Editor—M. Shivaram.